

MUNKKIVUORI – TALINRANTA

Maisemaselvitys

10.02.2023

Johdanto	3
<i>Tavoitteet</i>	3
<i>Sijainti</i>	3
<i>Puistojen nimistö</i>	3
<i>Työn sisältö</i>	3
<i>Ohjausryhmä</i>	4
<i>Työryhmä</i>	4

1 MAISEMA-ANALYYSI 5

Historia	6
<i>Munkkivuoren ja Talinrannan rakentuminen</i>	6
Kulttuuriympäristö	7
<i>Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö</i>	7
<i>Kaavassa suojellut alueet</i>	7
<i>Arvoympäristöt (Helsingin kaupunki)</i>	7
Maisemarakenne ja maisemakuva	8
<i>Maisematilan muutos</i>	9
Korkomaailma	10
Suurmaisema	11
<i>Liittyminen ympäristöön</i>	11
<i>Maisematila ja maisemalliset arvot</i>	11
<i>Talin Kartanoympäristö</i>	12
Palvelut ja toiminnot	13
Luontoarvot ja luonnon monimuotoisuus	14
<i>Metsä- ja puustoinen verkosto</i>	15
<i>Liito-oravat</i>	15
Maisemalliset arvot ja ominaispiirteet	16
<i>Munkkivuori metsäkaupungin esimerkkinä</i>	17
<i>Metsäkaupunki ennen ja nyt – Alueen kehittyminen</i>	17
<i>Ulvilanpuisto</i>	18
<i>Leikkipuistot Helsingissä</i>	22
<i>Leikkipuisto Ulvila</i>	22
<i>Ulvilanlehto</i>	25
<i>Talinranta</i>	26
<i>Kielosaarenpuisto</i>	28
<i>Talinpuisto</i>	29

2 MUUTOKSEN SIETOKYKY 30

Vaalittavat ja kehitettävät arvot ja ominaispiirteet	31
<i>Luontoarvot</i>	31
<i>Toiminnalliset ja virkistyselliset arvot</i>	31
<i>Kulttuuriympäristöt</i>	31
<i>Maisemalliset arvot</i>	31
<i>Arvojen keskittyminen</i>	31
Alueellinen muutoksen sietokyky	32
<i>Osa-alueiden herkkyys muutokselle</i>	32

3 KEHITTÄMISTAVOITTEET 33

Julkisten ulkotilojen kehittämistavoitteet	34
Yhteydet ja reitit	36
<i>Viher- ja virkistysverkoston kehittämistavoitteet</i>	36
Talinpuisto	38
<i>Keskeisen viher- ja virkistysyhteyden kehittäminen</i>	38
<i>Leikkaustutkielmat</i>	39
Hulevesien hallinta	40
<i>Nykytila</i>	41
<i>Kehittäminen</i>	41
Kielosaarenpuisto	41
<i>Tulvasuojaus, leikkaustutkielmat</i>	41
Lähteet	43

Kuva: Selvitysalue käsittää Talinrannan ja Munkkivuoren asuinalueet sekä niihin liittyvät Kielosaarenpuiston ja Talinpuiston viher- ja virkistysalueet. Osa Talin liikuntapuistosta ja golfkentästä lukeutuu selvitysalueeseen. Selvityksen tarkastelualue rajautuu etelässä Turunväylään, idässä Huopalahdentiehen ja pohjoisessa Talin kartanon ympäristöön.

Munkkivuoren ja Talinrannan alueelle kohdistuu Helsingin uuden yleiskaavan (2016) ohjaamana painetta täydennysrakentamiselle. Helsingin kaupunki on laatimassa alueelle suunniteluperiaatteita, joiden tavoitteena on ohjata alueen kehitystä ja vahvistaa Munkkivuoren ja Talinrannan elinvoimaisuutta osana tiivistyvää kaupunkia. Tämä maisemaselvitys toimii taustana alueen asemakaavoitukselle ja kehittämiselle.

Tavoitteet

Työn keskeisenä tavoitteena on tunnistaa Munkkivuoren ja Talinrannan julkisten ulkotilojen maisemalliset, kulttuurihistorialliset, toiminnalliset ja luontoon liittyvät ominaispiirteet sekä arvot. Tarkastelu keskittyy puistoihin ja lähivirkistysalueisiin. Alueen kehittyessä ja kaupunkirakenteen muuttuessa on tarpeen varmistaa viherverkon keskeisten arvojen säilyminen.

Sijainti

Selvitysalue käsittää kaksi eriluonteista asuinuutta; Munkkivuoren arvokkaan 1950-luvun metsäkaupunkikononaisuuden sekä postmodernia arkkitehtuuria ilmentävän 1990-luvulla rakentuneen Talinrannan. Yleiskaavan täydennysrakennustavoitteiden mukaisesti näiden alueiden kaupunkirakenteet nivoutuvat tulevaisuudessa nykyistä voimakkaammin yhteen.

Talinrannan ja Munkkivuoren asuinalueet ja niihin liittyvät puisto- ja virkistysalueet sijaitsevat läntisessä Helsingissä, Munkkiniemen kaupunginosassa. Lisäksi selvityksessä käsitellään laajemman tarkastelualueen sisällä etenkin viher- ja virkistysyhteyksien ja ekologisten yhteyksien liittymistä ympäristöön sekä maisematilaan vaikuttavia tekijöitä. Yleispiirteinen tarkastelualue rajautuu idässä Huopalahdentiehen, etelässä Turunväylään ja pohjoisessa Talin kartanoympäristöön.

Puistojen nimistö

Selvitysalueen keskeiset puistot ovat Ulvilanpuisto Munkkivuorella ja Kielosaarenpuisto Talinrannassa sekä Talinpuisto asuinalueiden välillä. Ulvilanpuistoon sisältyvät kapeat verkostomaiset osuudet Munkkivuoren korttelialueiden välillä. Talinpuiston kaakkoisosalla ei ole asemakaavalla vahvistettua nimeä, mutta tässä selvityksessä kaakkoisosasta on käytetty Helsingin yleisten alueiden rekisterissä olevaa nimeä Ulvilanlehto. Selvitysalueen pohjoisosaan sisältyy Talin liikuntapuiston osa, ja laaja Talin kartanopuisto rajaa aluetta. Talin golfkenttä on asemakaavassa osa Talin kartanopuistoa.

Työn sisältö

Työn ensimmäisessä osassa, maisema-analyysissä, tutkitaan ja kuvataan alueen muotoutumista ja nykytilaa kulttuurihistorian, maisemarakenteen ja maisemakuvan, maisemallisten arvojen ja ominaispiirteiden, palvelujen ja toimintojen, yhteyksien ja reittien sekä luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Tavoitteena on määritellä alueen keskeiset ominaispiirteet ja arvot jatkosuunnittelun pohjaksi.

Kuva: Ulvilanlehto keväällä 2022.

Työn toisessa osassa maisema-analyysin havaintoja pyritään arvottamaan ja tulkitsemaan osa-alueiden muutosherkkyden määrittämiseksi. Analyysi keskittyy yleisiin alueisiin ja painottuu erityisesti puistoalueisiin sekä luontoarvojen ja ekologian huomioon ottamiseen suhteessa täydennysrakentamiseen. Katutilan osalta havainnoidaan maisemakuvassa keskeisiä näkymiä. Korttelien liittymistä puistoalueisiin kuvaillaan yleisellä tasolla. Lopuksi esitetään Munkkivuoren ja Talinrannan kehittämisen kannalta tärkeitä huomioita ja suuntaviivoja.

Ohjausryhmä

Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristö

Anna Böhling, kaupunkitiila- ja maisemasuunnittelu

Marina Fogdell, asemakaavoitus

Miika Vuoristo, asemakaavoitus

Heidi Siitonen, asemakaavoitus

Raimo Pakarinen, ympäristöpalvelut

Valtteri Lankiniemi, teknistaloudellinen

Tuomas Eskola, yksikön päällikkö

Mikko Reinikainen, tiimipäällikkö

Työryhmä

MASU Planning Oy

Malin Blomqvist, vastaava osakas & laadunvarmistus

Eliina Kataja, projektipäällikkö

Laura Kakkola, suunnittelija

Anne Kantola, avustaja

1

maisema-analyysi

historia

kulttuuriympäristö

maisemarakenne ja maisemakuva

palvelut ja toiminnot

luontoarvot ja luonnon monimuotoisuus

osa-alueiden arvot ja ominaispiirteet

1932

Talin kartanoa ympäröivä avoin maisematila jatkuu Iso-Huopalahden rantaan asti. Helsingin ensimmäinen golfkenttä perustetaan kartanon maille. Tulevien Munkkivuoren ja Vanhan Munkkiniemen puustoiset selänteet erottuvat suurmaisemassa ja tuleva Talinrannan alue erottuu pienempänä puustoisena mäkenä.

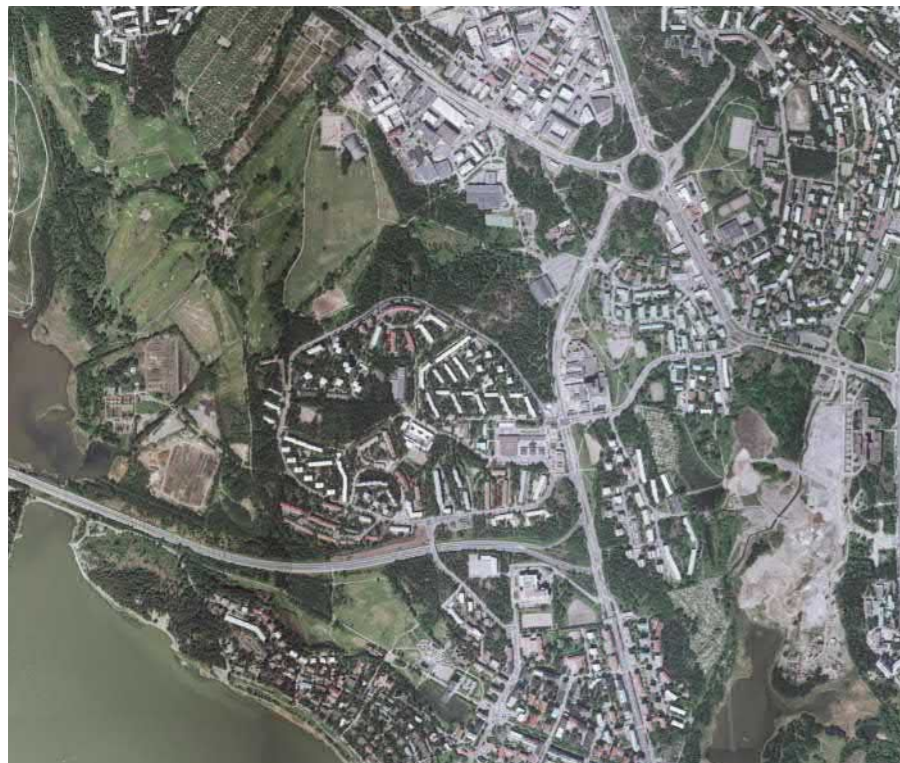
1956

Munkkivuoren rakentaminen on alkanut. Ulvilantien muodostama kehämäinen katu erottuu metsämaastossa selkeästi. Talinrannan alueella puhdistamon ensimmäiset rakenteet toteutetaan rannan puustoisien mäen kaakkoispuolelle.

1969

Munkkivuoren asuinalue piirtyy kartalle lähes nykyisessä muodossaan. Nykyisen Talinrannan asuinalueen paikalla toimii puhdistuslaitos. Talinrantaa ja Munkkivuorta ympäröivät maat ovat vielä avointa peltomaisemaa.

1988

Iso-Huopalahden rannan ja Munkkivuoren ja Talinrannan välisen alueen metsittyminen on alkanut. Kartanon maat ovat säilyneet avoimina mm. golfkenttien ansiosta.

1993

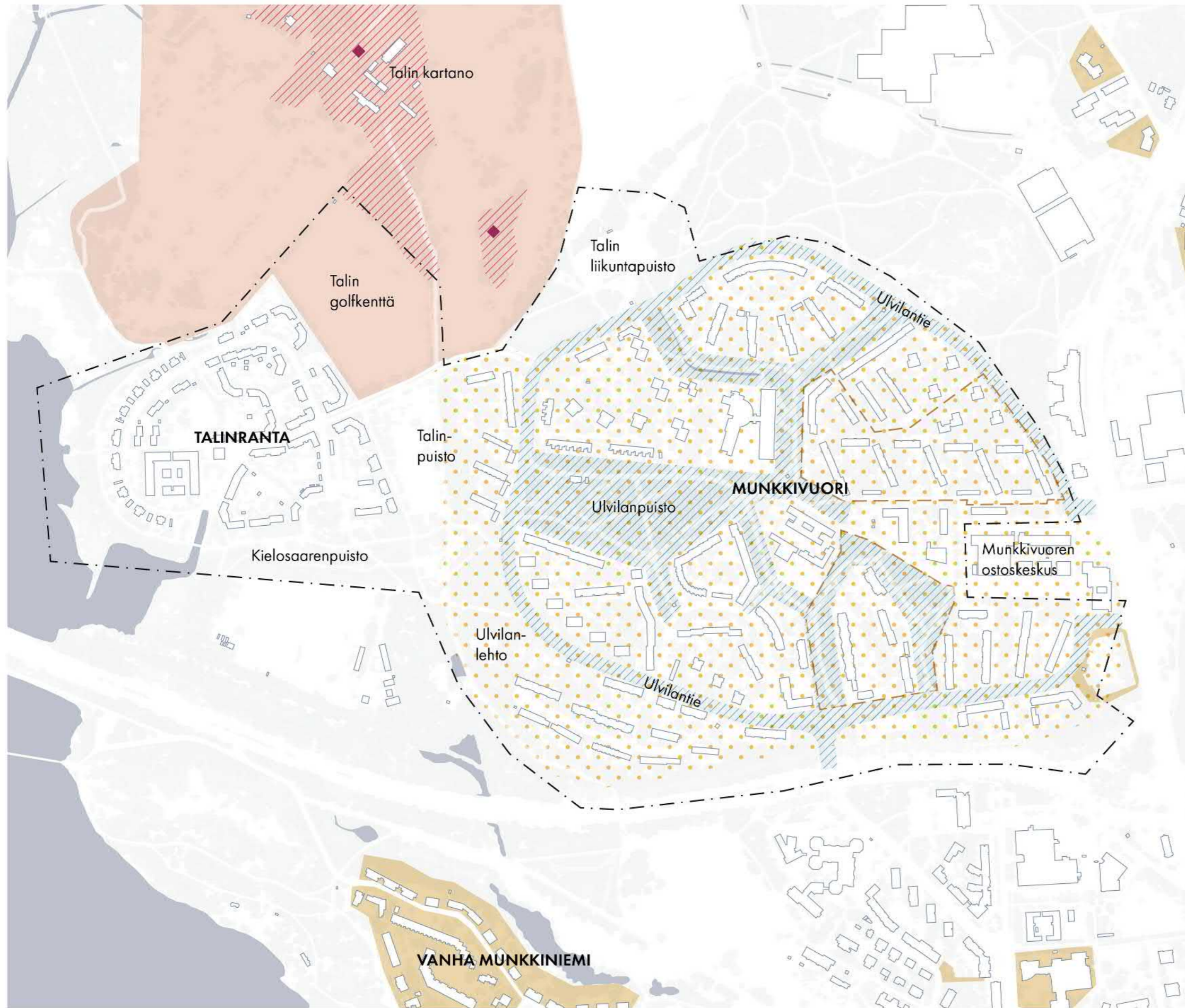
Talinrannan asuinalue on rakentunut lähes nykyiseen muotoonsa. Ympäröivät, hiljattain rakentuneet Kielosaarenpuisto ja Talinpuisto ovat vielä kasvillisuudeltaan avoimia. Avoimet maisematilat keskittyvät pääasiassa golf- ja urheilukenttien ympärille.

2020

Munkkivuorta ja Talinrantaa ympäröivä kaupunkirakenne on säilynyt yksittäisiä rakennuksia ja Pikku-Huopalahden aluetta lukuunottamatta lähes muuttumattomana 1990-luvulta tähän päivään.

Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

Munkkivuoren alue on kokonaisuudessaan hyvin säilynyt 1950-luvun asuntoalue, jossa lamelli-, rivi- ja pistetalot vuorottelevat väljästi maaston ehdoilla.

Kaavassa suojellut alueet

Selvitysalueen pohjoispuolella aukeava Talin golfkenttä on merkitty suojeltavaksi vuonna 2003 voimaan tulleen Talin kartanopuiston asemakaavan mukaan. Alue on kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas ja sitä tulee hoitaa ja uudistaa alueen luonteen ja merkityksen säilyttävällä tavalla. Myös viereisellä Talin liikuntapuistolla on maisemakuvallista ja kulttuurihistoriallista arvoa.

Munkkivuoressa on kaksi asemakaavassa suojeltua korttelia, jotka ovat kulttuurihistoriallisesti, kaupunkikuvallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaita. Alueen muiden korttelien osalta suojelutarve tulee mahdollisten asemakaavamuutosten yhteydessä selvittää, sillä koko Munkkivuori edustaa samantyyppistä rakennustapaa ja -aikakautta, ja arvot ovat vastaavia jo suojeltujen korttelien kanssa.

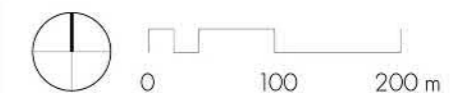
Selvitysalueen kaakkoisreunalla on rinne, jota ympäröivä kaupunkikuvallisesti arvokas puusto on merkitty säilytettäväksi ja tarvittaessa uudistettavaksi.

Arvoympäristöt (Helsingin kaupunki)

Helsingin kaupungin selvityksissä kartoitettuja arvoympäristöjä ovat Ulvilantie ja Ulvilanpuisto. Ulvilantie on esikaupunkien kehityshistorian kannalta merkittävä 1950-luvun kokoojakatu, joka edustaa ulkosyöttöistä liikennetapaa. Ratkaisun myötä asuinalueen keskusta vapautettiin jalankululle ja pyöräilylle autoliikenteen tapahtuessa ulkoreunan kehämäistä katua pitkin. Ulvilantien linjaus on sovitettu kauniisti maastoon. Kadun sisäpuolella Ulvilanpuisto muodostaa kattavan sakaramaisen viheralueiden verkoston Munkkivuoren korttelialueiden väliin.

Merkkien selitys

- Maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt
- Arvoympäristö
- Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, joka on kulttuurihistoriallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas
- Muut kaavassa suojellut alueet
- Kaavassa suojellut alueet Munkkivuoressa (muiden alueen korttelien osalta suojelutarve selvittämättä)
- Muinaisjäännöskohde
- Muinaisjäännösalue

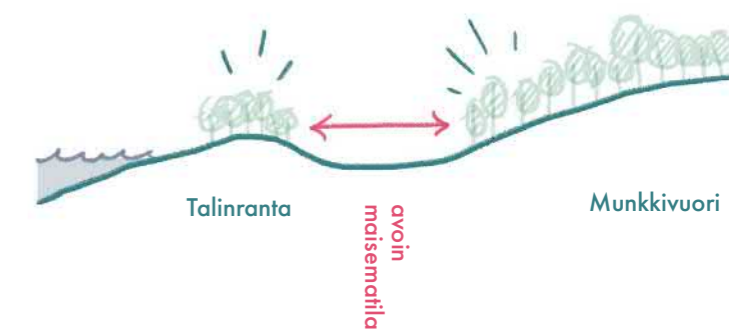
Kuva: Kulttuuriympäristöt, arvoympäristöt ja kaavassa suojellut alueet. (Lähde: kartta.hel.fi)

1930-luku

Avoin maisematila kartanon ympärillä levittäytyy merenlahdelle asti.

Panoraama Talista Iso-Huopalahdelle 1930-luvulta (Mikkola, Erkki 1935-1937, Museovirasto).

Merelle jatkuvaa laajaa avointa maisematilaa rytmittävät selvärajaiset puustoiset selänteet - ikään kuin saarekkeina tasaisessa peltomaisemassa. Vielä 1930-luvulla nykyisen Munkkivuoren rinteeltä on nähty merenlahdelle.

Kartanoympäristön aikainen maisematila tulevan kaupunkirakenteen pohjana

Munkkivuoren ja Talinrannan maisematilaa ovat aiemmin määritelleet Talin kartanolta merenlahdelle ulottuvat puustoisien ja kallioisten selänteiden kehtystämät pitkät näkymälinjat.

Ennen nykyisten Munkkivuoren ja Talinrannan asunalueiden rakentamista alueet ovat erottuneet suurmaisemassa puustoisina saarekkeina, joita kartanon merelle asti avoimet peltomaiset ovat ympäröineet.

Etenkin nykyisen Munkkivuoren asuinalueen kaavallisen ajatuksen pohjana on ollut selkeästi suurmaisemasta erottuva puustoinen selänne. Selänteen maastonmuotojen, kalliopaljastumien ja olevan puuston lomaan sommiteltiin 1950-luvun ihanteiden mukainen metsäkaupunki. Myös nykyisessä Talinrannassa sijainnut pienempi puustoinen mäki on toiminut rakentamisen perustana, ensin jätevedenpuhdistamon toiminoissa ja 1990-luvulta alkaen asuinalueena.

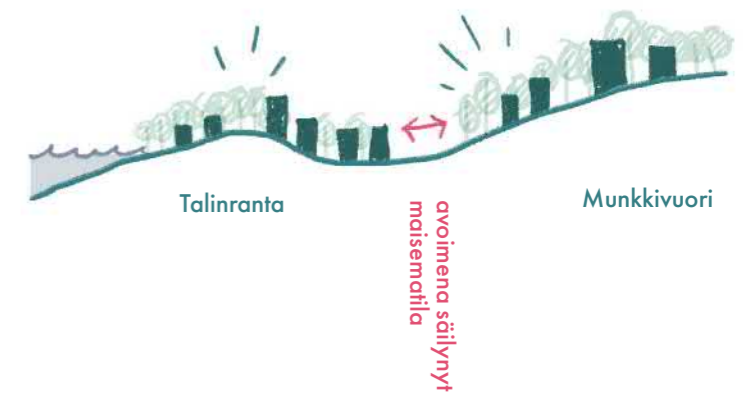

1930-luku
Avoin maisematila kartanon ympärillä levittäytyy merenlahdelle asti.

2020-luku
Avoin maisematila on pirstoutunut ja yhteys merelle katkennut.

Maisematilan muutos

Munkkivuoren ja Talinrannan maisematilan merkittävä muutos käynnistyi 1950-luvulla kaavoitetun Munkkivuoren alkaessa rakentua avoimen peltomaiseman keskellä sijaitsevalle puustoiselle selänteelle.

Avoimessa peltomaisemassa erottuville selänteille nousivat yksi toisensa jälkeen Vanha Munkkiniemi, Munkkivuori ja Talinranta. Tarvontien eli Turunväylän rakentaminen 1960-luvun alussa muodosti uuden katkoksen maisemarakenteeseen, joka erotti Munkkivuoren ja Talinrannan toiminnallisesti ja visuaalisesti Vanhasta Munkkiniemestä. Tämän muutoksen myötä Munkkipuiston nykyinen avoin niittymaisema ei enää kytkeydy Talin kartanoympäristöön.

1980-luvulle tultaessa uusien asuinalueiden väliset entiset pellot vähitellen metsittyivät ja kartanoa ympäröinyt avoin maisematila alkoi pirstoutua. Avoimet tilat keskittyivät golfkenttätoimintojen ja Talin liikuntapuiston kenttien ympärille. Myös Talinrannan ja Munkkivuoren kaupunkirakenteiden välissä on säilynyt avonainen kiilamainen maisematila Talinpuiston niityn ja hiekkakentän ansiosta. Avoin kartanoympäristöön liittyvä maisematila on muistuma Munkkivuoren perustamisen ajoilta.

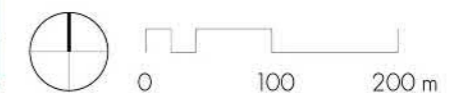
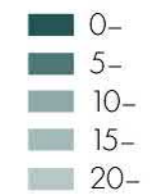

Maastonmuodot ovat toimineet asuinalueiden kaavoittamisen lähtökohdana. Ensin kaavoitettu Munkkivuori on rakennut merenlahteen laskevasta laaksosta selkeärajaisesti kohoavalle laajalle selännealueelle, jonka korkeimmat kohdat yltyvät yli 25 metriä merenpinnan yläpuolelle. Korttelit on sommiteltu selänneille siten, että korkein maastonkohta kalliopaljastuminen jää korttelipihaksi rakennusten keskelle. Puistoalueet puolestaan sijaitsevat alueen alavimmilla kohdilla.

Sama periaate on nähtävissä Talinrannassa, jossa Munkkivuoresta poiketen alueen korkein kohta yltyä ainoastaan reiluun yhdeksään metriin merenpinnasta. Merenlahden rannalle sijoittuva Talinranta on alueen korkeinta mäkeä lukuunottamatta rakennettu pääosin enintään kolme metriä merenpinnan yläpuolelle, mikä altistaa kiinteistöjä merivesitulville. Alueelle ollaan laatimassa erillistä selvitystä merivesitulvilta suojautumiseksi. Tässä selvityksessä on esitetty idealeikkauksia, millä tavoin tulvasuojaus voisi sijoittua suhteessa rannan maisematilaan ja virkistysreitteihin.

Merkkien selitys

Korkomaailma (mmpy)

Kuva: Korkomaailma.

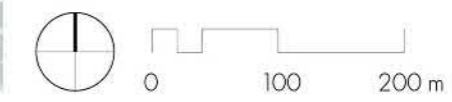
Munkkivuoren ja Talinrannan maisemakuvaa määrittelee vehreys niin puistoissa kuin korttelialueilla. Yleisilme selvitysalueella on puoliavoimen puustoinen. Etenkin Munkkivuoren puolella puusto on pääosin varttunutta. Talinranta sijaitsee alavalla alueella vanhan merenpohjan mailla. Rannan kasvillisuus on Munkkivuoreen verrattuna lehtipuuvaltaisempaa. Kallioinen ja puustoinen rinne erottaa suurmaisemassa Munkkivuoren Talinrannasta, ja Ulvilantie piirtää asuinalueelle ääri- viivat.

Tarkastelualueen sulkeutuneimmat puustoiset alueet ovat Munkkivuoren pohjoispuolella sijaitsevassa liikuntapuistossa sekä Iso-Huopalahden metsittyneessä rannassa. Laajat avoimet maisematilat keskittyvät Talin kartanoympäristöön, entisten peltöjen paikalla toimiville golf- ja liikuntapuiston kentille. Talinrannan ja Munkkivuoren välinen avoin, kiilamainen maisematila kytkeytyy Talin kartanoympäristöön näkymälinjojen kautta.

Talinrannan ja Munkkivuoren asuinalueiden maisematilaa ja piirteitä tarkastellaan tarkemmin tämän selvityksen alueiden ominaispiirteitä ja arvoja käsittelevissä osissa.

Merkkien selitys

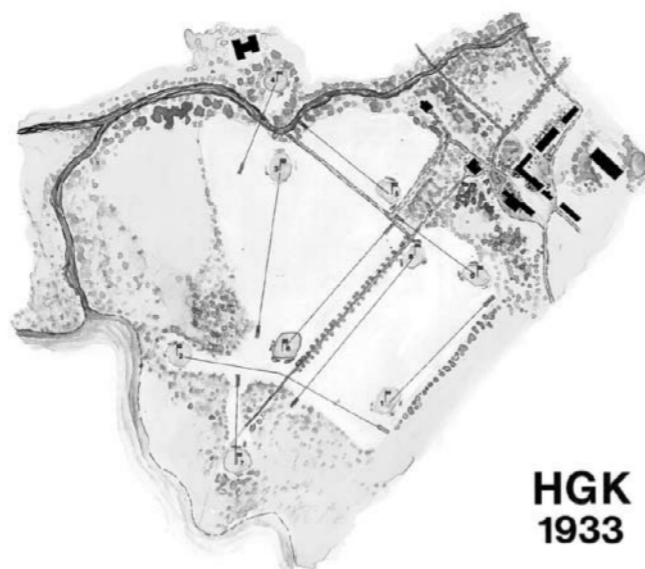
- - - Selvitysalueen raja
- Maamerkkirakennus
- Rakennus
- Maisemassa merkittäviä kalliopaljastumia
- Aukio
- Sulkeutunut maisematila (metsä/puustoinen alue)
- Avoin maisematila
- Niittyverkosto
- Tukialue
- Arvokohde (maisemallisia tai kulttuuriympäristön arvoja)
- Arvokohde (biologisia arvoja)
- ||||| Avoimen maisematilan reuna
- Koivurivi
- Puurivien tai istutusten muodostama maisematilan reuna
- Näkymälinja (kulttuuriympäristö ja kaupunkirakenne)
- - - - - Näkymälinja (avoin maisematila)

Kuva: Munkkivuoren ja Talinrannan liittyminen suurmaisemaan.

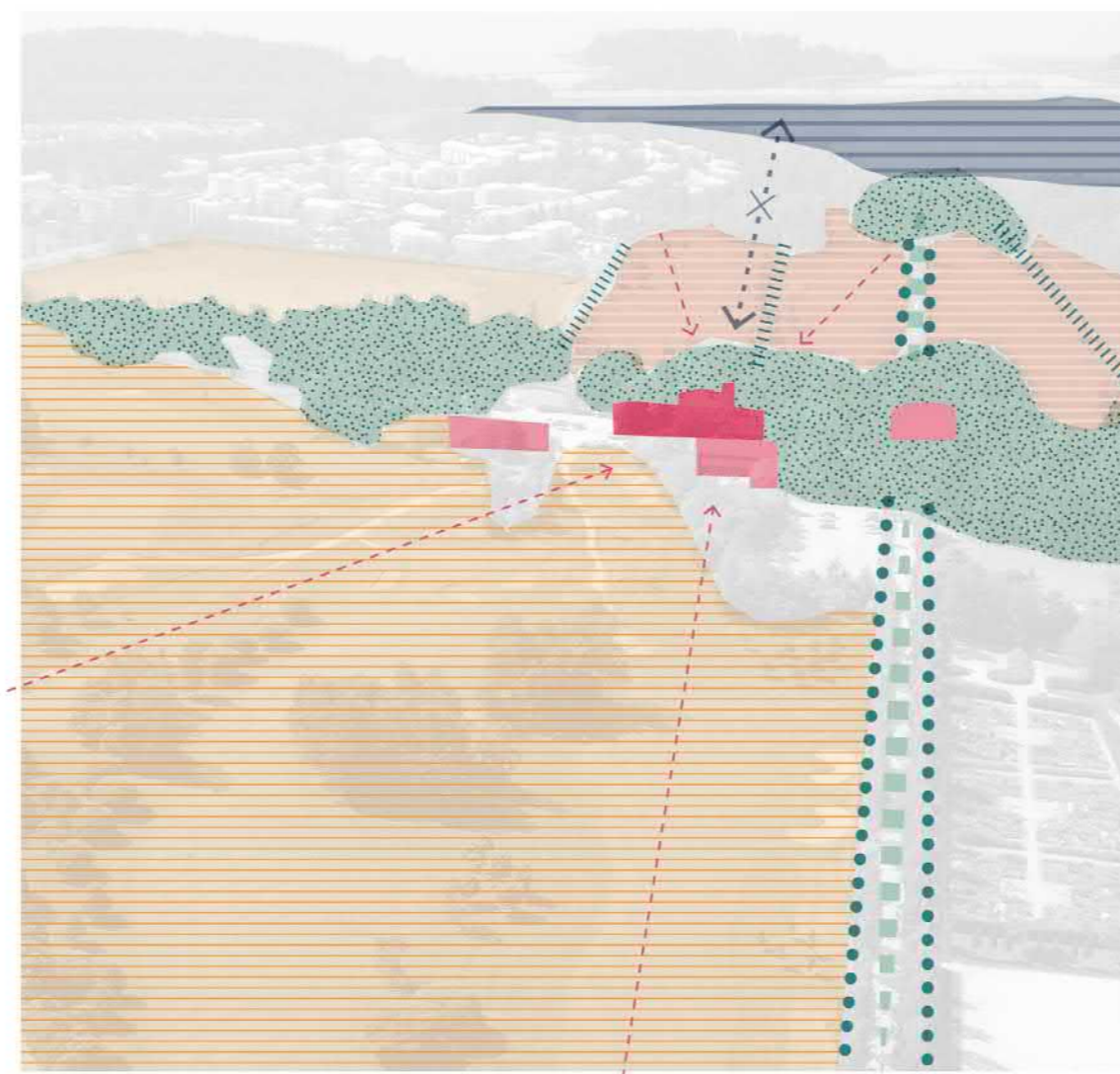
Illustratio Talin golfkentästä
kentän perustamisvuodelta 1933
(Kartanot kaupungissa, Hautamäki
2016)

HGK
1933

Viistoilmakuva Talin kartanoympäristöstä
(Talin kartano – hoito- ja kehittämissuunnitelma, Byman & Ruokonen 2007)

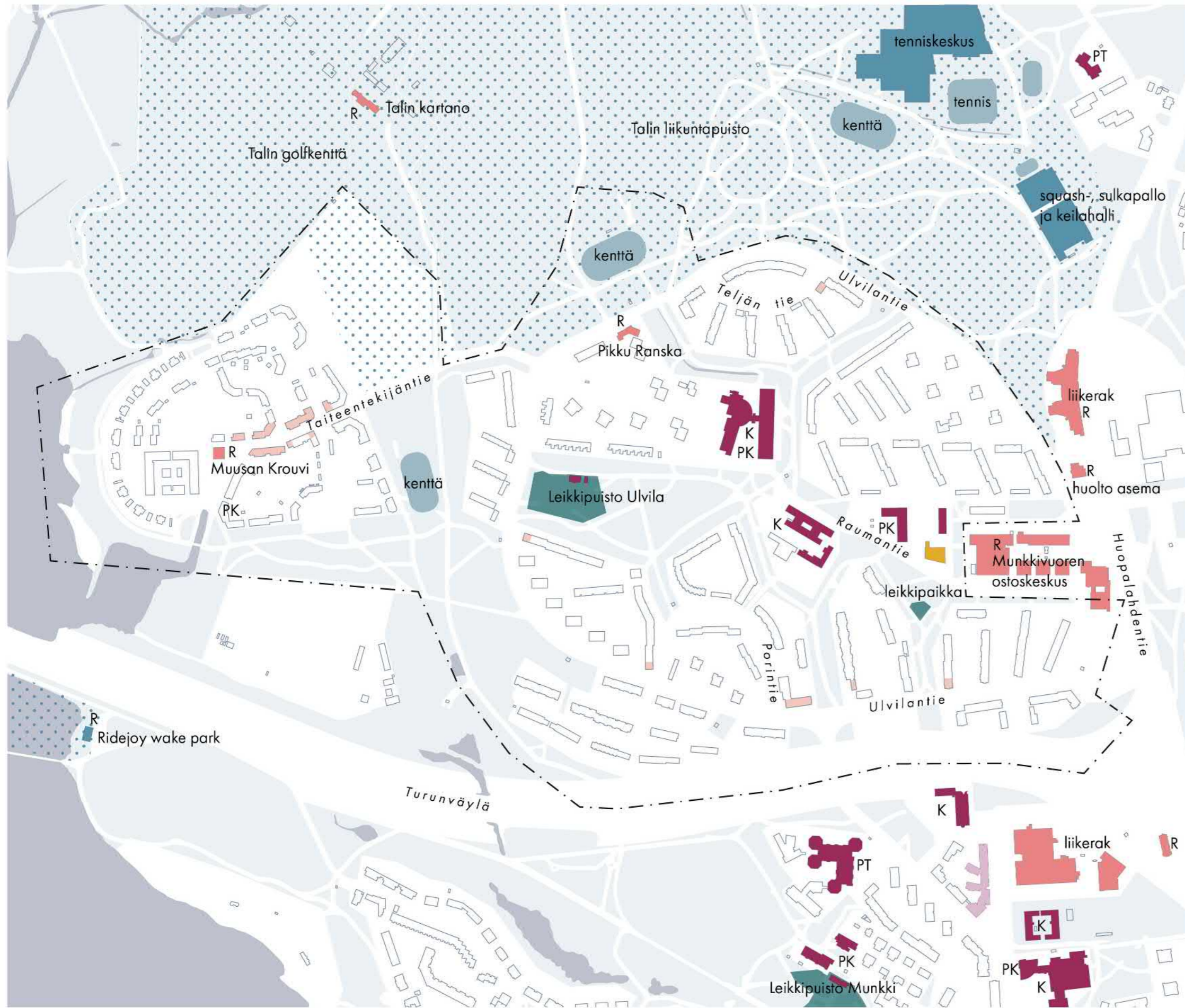
- Talin kartano
päärakennus
- kartanoon liittyvä muu rakennus
- Talin kartanopuisto
golfkenttänä toimiva entinen kartanonpuisto
kasvillisuuden linjautuneisuus (kartanolta merelle)
maiseman avoimuus
- Talin liikuntapuisto
golfkenttä. Golf-toiminnon ehdoilla kehittynyt avoin maisematila, jota puu ja istutus-
saarekkeet rymittävät. Pitkiä näkymälinjoja kartanon suuntaan.
- Talin golf (harjoituskenttä)
- Kartanon metsä
Talin kartanoa historiallisesti ympäröinyt metsikkö on säilynyt puustoisena ja siellä
esiintyy kartanohistoriasta muistuttavia kookkaita maisemapuita. Rannan tuntumassa,
koivukujan päässä oli 1900-luvun alkuun asti englantilaistyylinen maisemapuutarha,
joka on sittemmin metsittyneenä osaksi rannan puustoista vyöhykettä.
- Merenlahti
Kuten kartanot usein, myös Talin kartano perustettiin meren rannalle. Ennen rannan
metsittämistä, vielä 1930-luvulla mäen laella seisovan päärakennuksen on voinut
nähdä mereltä.
- Keskeiset näkymälinjat kartanolle
- Kartanoakseli
- Katkennut yhteys merelle
Kartanolta merelle ollut toiminnallinen ja visuaalinen yhteys alkoi heikentyä viimeistään
1980-luvulle tultaessa rannan metsittymisen myötä.
- Koivukuja
Historiallinen, osin uusittu tai kunnostusta vaille oleva puurivi
- Suuntautunut kasvillisuus
kehystä golfkenttiä ja kartanoympäristöä

Munkkivuoren ja Talinrannan alueet liittyvät välittömästi sel-
vitysalueen pohjoispuolella sijaitsevaan Talin kartanoympäris-
töön. Golf ja liikuntapuiston toiminnot ovat pitäneet kartanoa
ympäroineet entiset viljelysmaat osittain avoimena. Rantani-
ityt ovat kasvaneet monin paikoin umpeen ja näkymä kartanol-
ta merelle on katkennut.

Oheinen kaaviokuva havainnollistaa kartanoympäristön maise-
makuvassa säilyneitä tilallisia elementtejä. Hautamäen (2016)
mukaan säännönmukaisen kartanotyypin piirteet näkyvät par-
haiten laaksoissa sijaitsevissa kartanoissa, joissa oli tilaa luo-
da symmetrinen aksiaalisommitelma puukujineen. Myös Tal-
lin kartanosommitelmalle olivat tunnusomaisia aksiaaliset si-
säntulotiet ja geometrisesti jäsenöity tilakeskus.

Illustratio Talin kartanon keskeisistä säilyneistä maisemallisista elementeistä.

Alueen kaupalliset palvelut ja toiminnot keskittyvät Munkkivuoren itäreunalla sijaitsevan ostoskeskuksen läheisyyteen. "Ostari" on ollut osa Munkkivuoren alkuperäistä suunnitelmaa ja oli valmistuessaan (1959) Suomen ensimmäinen ostoskeskus, edustaen jälleenrakennuskauden lähiölle uutta rakennustyyppiä. Ostoskeskus ei sisälly tämän selvityksen alueeseen mutta on tärkeä huomioon otettava kaupunkirakenteellinen ja toiminnallinen kiintopiste.

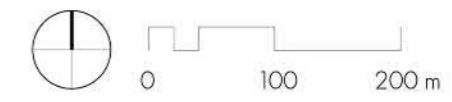
Talinrannan palvelutarjonta on nykyisellään verrattain niukkaa Muusantorin keskellä sijaitsevaa ravintolapaviljonkia ja joitakin kivijalan palveluita lukuunottamatta. Taiteentekijäntietä vierustavien kerrostalojen kivijalka mahdollistaa palvelujen sijoittumisen, mutta tiloista suuri osa on tyhjiällä. Pieniä kivijalkaan sijoituvia liiketiloja ja palveluita on myös Munkkivuorella Ulvilantien varrella muutamien rakennusten pädyissä.

Alueen julkiset rakennukset kuten koulut ja päiväkodit sijaitsevat Munkkivuorella ostoskeskukselta luoteeseen johtavan Raumantien varrella.

Julkisten ulkotilojen palveluja selvitysalueella ovat Ulvilanpuistossa sijaitseva leikkiapuisto Ulvila ja ostoskeskuksen läheinen leikkipaikka sekä kaksi hiekkakenttää Munkkivuoren ja Talin välissä. Selvitysalueen pohjoisosat liittyvät laajempiin urheilu- ja virkistysaluekokonaisuuksiin (Talin golf ja Talin liikuntapuisto).

Merkkien selitys

- Julkiset rakennukset
  - K - koulu
  - PK - päiväkot
  - PT - palvelutalo
- Kirkko
- Terveysasema
- Kaupalliset rakennukset
- R - ravintola/kahvila
- Palvelu/liiketila kivijalassa
- Liikuntahallit
- Peli-/urheilukenttä
- Liikunta- ja urheilualue
- Leikkipaikat ja -puistot
- Viheralueet

Kuva: Alueen palvelujen ja toimintojen sijoittuminen.

Selvitysalueen keskeiset luontoarvot ja ekologiset yhteydet painottuvat Ison Huopalahden rantaan Kielosaarenpuistossa sekä Talinrannan ja Munkkivuoren väliselle puustoiselle rinteelle Talinpuiston ja Ulvilanlehdon alueilla.

Ison Huopalahden rantavyöhyke tarjoaa sekä linnustolle että lepakoille tärkeän elinympäristön. Lisäksi Ison Huopalahden ruokoluhta on määritelty uhanalaiseksi ja silmälläpidettäväksi luontotyyppiä. Selvitysalueen pohjoispuolella sijaitseva Mätäjoenvarsi on luokiteltu rauhoitettavaksi alueeksi sen linnustollisten arvojen ja kasvillisuudeltaan arvokkaan luhta- ja lehtoalueen säilyttämiseksi. Mätäjokivarso on myös virkistys- ja maisemakuvan kannalta merkittävä alue ja läntisen Helsingin keskeinen viheryhteys.

Talinpuiston ja Munkkivuoren välinen tuore keskiväntinen lehto on määritelty vaarantuneeksi luontotyyppiä. Lehto kytkeytyy etelässä Ulvilankujan lehtoon (Helsingin arvokkaat kasvikohteet), jonka kosteikkoalue on arvokasta viitasammakon elinympäristöä. Lehdon lounaisreunalla sijaitsee geologisesti arvokas ja kaunis muotoinen silokallio.

Kartoitettujen luontoarvojen lisäksi asuinalueiden sisäisillä metsäisillä puistoalueilla on merkitystä sekä lajiston liikkumisen että lähivirkistyskannalta.

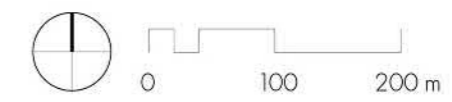
Seuraavalla sivulla käsitellään tarkemmin ekologisia yhteyksiä.

Merkkien selitys

- Selvitysalueen raja
- Metsä- ja puustoinen verkosto:
  - Ydinmetsä
  - Alueellinen yhteys
- Uhanalaiset ja silmälläpidettävät kohteet
- Rauhoitettavat kohteet
- Arvokkaat kasvikohteet (lehto)
- Tärkeät lintualueet
- Tärkeät lepakoalueet
- Tärkeät matelijä- ja sammakkoeläinkohteet (viitasammakko)
- Liito-oravan ydinalueet
- Arvokkaat geologiset kohteet

Viitasammakko (*Rana arvalis*)

Kuva: Luontoarvot. (Lähde: kartta.hel.fi)

Metsä- ja puustoinen verkosto

Munkkivuoressa ja Talinrannassa metsä- ja puustoinen verkoston kannalta keskeiset alueelliset yhteydet kulkevat lännessä Kielosaarenpuiston läpi ja pohjois-eteläsuunnassa asuinalueiden välissä Talinpuiston ja Ulvilanpuiston puustoitien selänteiden kautta. Metsä- ja puustoinen verkoston ydinmetsät sijoittuvat selvitysalueen ympärille Mätäjokivarteen, Talin liikuntapuistoon sekä Munkkiniemeen Lankiniemen puustoiselle selänteelle.

Munkkivuoren ja Talinrannan asuinalueet eivät korostu verkostotarkastelussa, mutta ovat puustoitien korttelipihojensa ja yleisen vehreytensä ansiosta tärkeitä luonnon monimuotoisuuden tukialueita.

Liito-oravat

Liito-oravat käyttävät metsä- ja puustoinen verkoston osia pesimiseen ja liikkumiseen. Selvitysalueella ja sen välittömässä läheisyydessä on tunnistettu useita liito-oravan ydinalueita. Selvitysalueen keskeisimmät ydinalueet sijaitsevat Ulvilanlehdossa ja Munkkivuoren pohjoispuolen metsässä. Liito-oravan nykyiset tunnistetut reitit sijaitsevat Kielosaarenpuiston puustoisella alueella, Talin kartanon metsässä sekä Talin liikuntapuiston puustoisilla alueilla. Yhteystarpeet selvitysalueella käsittelevät Kielosaarenpuiston ja Ulvilanlehdon välisen alueen sekä Talin kartanolta Ulvilanlehtoon johtavan reitin.

Merkkien selitys

--- Selvitysalueen raja

Metsä- ja puustoinen verkosto

▨ Ydinmetsä

▬ Alueellinen yhteys (säilytettävä)

▬ Alueellinen yhteys (kehitettävä)

Liito-oravaverkosto

(Helsingin liito-oravaverkosto 2019)

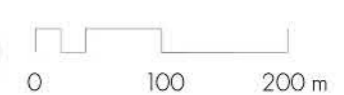
▨ Ydinalue

▬ Oleva reitti

--- Yhteystarve

● Ylityspaikka - puustoyhteys

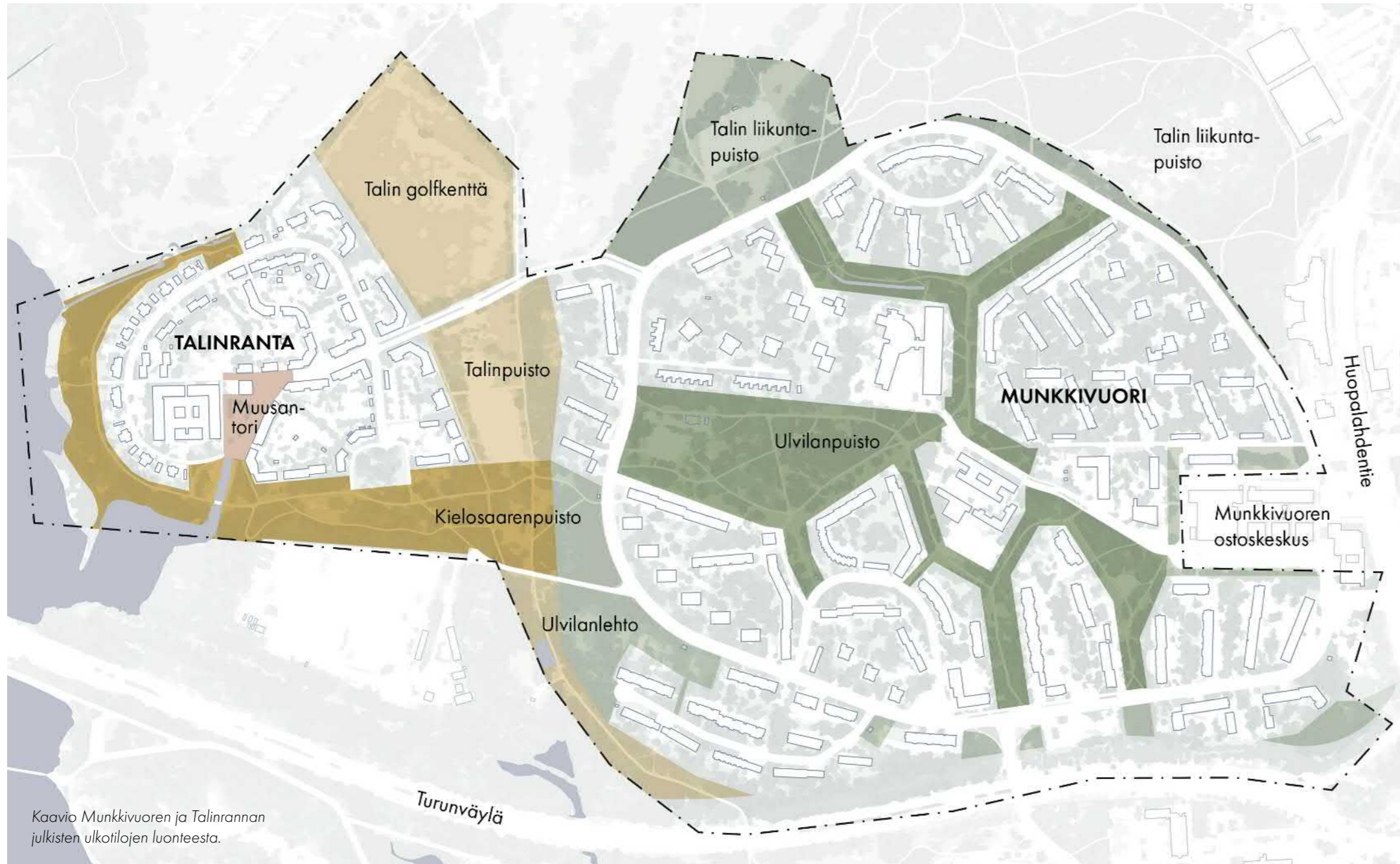
○ Ylityspaikkatarve

Liito-orava (*Pteromys volans*)

Kuva: Liito-oravan elinalueet ja yhteydet sekä metsä- ja puustoinen verkosto. (Lähde: kartta.hel.fi)

Kaavio Munkkivuoren ja Talinrannan julkisten ulkotilojen luonteesta.

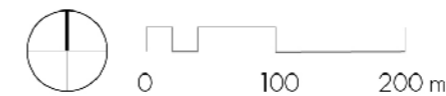
Munkkivuori on 1950-luvun metsäkaupunki-ideologiaa puhdaspiirteisesti toteuttava metsäisen vihreä asuinalue, ja alue on kokonaisuutena maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.

Uvilanpuisto on asuinalueen sisäinen puistovyöhyke, joka edustaa aikakautensa tyylipiirteitä ja metsäkaupunki-ideologiaa. Puisto sijoittuu laakso-painanteeseen 1950-luvun asemakaavaihanteiden mukaisesti. Pienestä koostaan huolimatta puisto tarjoaa asukkaille monipuolisen, rauhallisen virkistysreitistön. Laakson rinteille luontaisesti kehittynyt puusto kehittää alueen sisäisiä virkistysyhteyksiä.

Talinranta on 1990-luvulla rakentunut kokonaisuus, jota luonnehtivat pienipiirteisyys, postmoderni arkkitehtuuri, ympäröivät laajat viheralueet ja meren läheisyys.

Kielosaarenpuisto kiertää Talinrannan asuinalueita lännessä ja etelässä, muodostaen verheän kehäyksen korttelialueille. Puisto kytkeytyy pohjois-eteläsuuntaiseen Talinpuistoon Talinrannan ja Munkkivuoren välillä. Kielosaarenpuiston kaakkoisella osalla ei ole erillistä asemakaavassa vahvistettua nimeä; tässä työssä on käytetty Helsingin yleisten alueiden rekisterissä olevaa Ulvilanlehto-nimeä.

Muusantorin aukio on Talinrannan keskeinen aukiotila, joka liittyy etelässä kanavaan ja mereen. Muusantorin aukio on Talinranta-Munkkivuori-alueen ainoa laaja julkinen aukiotila.

Kaksi luonteeltaan erilaista kaupunkirakennetta sekä keskeiset puistot

Eri vuosikymmeninä rakentuneet Munkkivuori ja Talinranta erottuvat kaupunkikuvallisesti ja maisemallisesti toisistaan. Alueiden eriarvoisuus juontunee osittain niiden historiasta; ensin 1950-luvulla rakentunut Munkkivuori sijoittui hyvälle rakennuspaikalle olevan selänteen päälle noudattaen aikakautensa kaavallisia ihanteita – Talinranta rakennettiin myöhemmin 1990-luvulla käytöstä poistuneen puhdistamon maille.

Toisaalta Talinranta liittyy voimakkaasti kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen Talin kartanopuiston avoimeen maisematilaan, kun taas Munkkivuorta kehystävät pohjoisessa Talin liikuntapuiston tiheät virkistysmetsät. Kartanopuiston arvot kiteytyvät alueen historian ja avoimen maisematilan ympärille. Talin liikuntapuistossa keskeistä on virkistyskäyttö sekä puustoisilla alueilla luontoon liittyvät arvot kuten liito-oravan ydinalueet ja reitit.

Vehreät puistoalueet liittyvät olennaisesti Munkkivuoren ja Talinrannan kaupunkirakenteisiin. Munkkivuoressa keskeinen Ulvilanpuisto kytkeytyy asuinkortteleihin muodostaen koko asuinalueen kattavan virkistysverkoston. Talinrannassa tilanne on käänteinen puistojen ympäröidessä asuinalueita. Keskeisin viheralue, Kielosaarenpuisto, on luontoarvoiltaan rikas ja puustoinen lähimetsä.

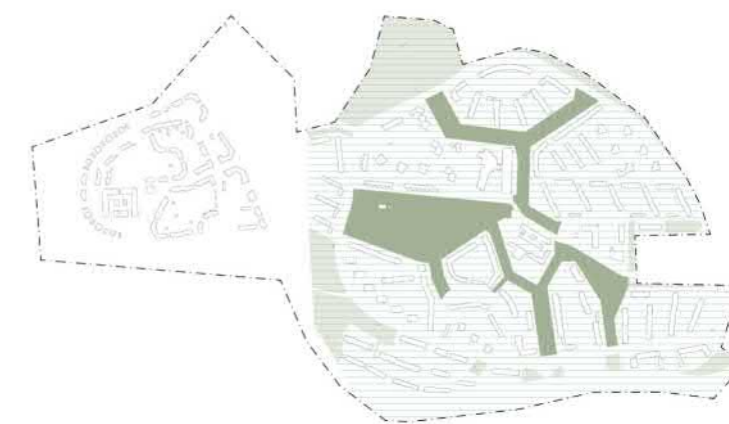
Talinranta ja Munkkivuori perustuvat keskenään päinvastaiselle viherrakenteelle. Talinrannassa puistoalueet ympäröivät kortteleita, kun taas Munkkivuoressa puisto levittäytyy verkostomaisina sakaroina korttelien väliin.

Teljäntie 1960-luvulla ja 2020-luvulla.

Munkkivuoren korttelialueiden alkuperäinen ilme on ollut nykyistä avoimempaa. Tunnusomainen metsäkaupungin ilme syntyy avoimia nurmipintoja rytmittävästä kookkaan monilajisesta puustosta. Pilhanurmet on rajattu yksinkertaisella matalalla kivireunuksella.

Metsäkaupunki ennen ja nyt – Alueen kehittyminen

Kantakaupungin ulkopuolisten metsäisten ja kallioisten alueiden kartoittaminen lähiörakentamiseen 1950-luvulla synnytti uudenlaisia asuinalueita, joissa rakennukset ja tiet sommiteltiin maastonmuotojen ja luonnonelementtien ehdoilla ympäristöön. Jälleenrakennuskauden tyypillinen kaupunkirakenne oli luonteeltaan väljä ja vihreä, ja alueet toteutuivat usein ilmeeltään yhtenäisinä kokonaisuuksina. Munkkivuori on hyvin aikakautensa ihanteita ilmentävä ja eheänä säilynyt kokonaisuus, jossa suuri osa rakennuskannasta on säilynyt ja kaupunkikuvan ilme on vihreä.

Munkkivuoren ensimmäisessä asemakaavassa (1955) asuin-korttelit sijoitettiin maaston kohokohtiin ja korttelien väliset alavat maaston kohdat ehdotettiin puistoalueeksi. Asemakaavaselostuksen mukaan asuin-korttelit muodostivat vihervyöhykkeiden toisistaan erottamia asumasoluja, jotka sijaitsivat pääasiassa Ulvilantien äärellä. Olennainen piirre oli jalankulun erottaminen ajoneuvoliikenteestä. Alueen kaavoittaja Olavi Terhon mukaan ”maanomistusrajat eivät olleet haittana kaupungin omistaessa koko alueen, jonka ainoina asukkaina olivat linnut, jänikset ym. metsän eläimet.”

Munkkivuoren asuinalueen valmistumisen alkuaikoina pihojen maisemallinen ilme oli usein pelkistetty, ja pihoja luonnehtivat asfaltti- ja nurmipinnat sekä yksittäiset istutukset. Kookasta luonnonpuustoa pyrittiin säästämään rakentamisen yhteydessä.

Kasvillisuus Munkkivuoressa on ajan myötä puutarhamaistunut. Piholla voidaan havaita aiempaa enemmän pienipiirteisiä maiseman elementtejä, mm. pensasaidanteita, perennoja ja pensasistutuksia. Myös pihojen toimintojen, pintamateriaalien ja varusteiden kirjo on monipuolistunut. Korttelipihojen ja alueen kaupunkirakenteessa keskeisen Ulvilanpuiston väliltä rajaa on paikoin korostettu myöhemmin istutetulla monipuolisella kasvillisuudella.

Luonnonelementtien kuten maastonmuotojen, avokallioiden ja maisemapuiden ehdoilla sommitellun väljän korttelirakenteen ansiosta Munkkivuoren yleisilme on edelleen puustoisesti vihreä, ja rakennusten väliin jäävät laajat piha-alueet ovat säilyneet kokonaisuutena hyvin.

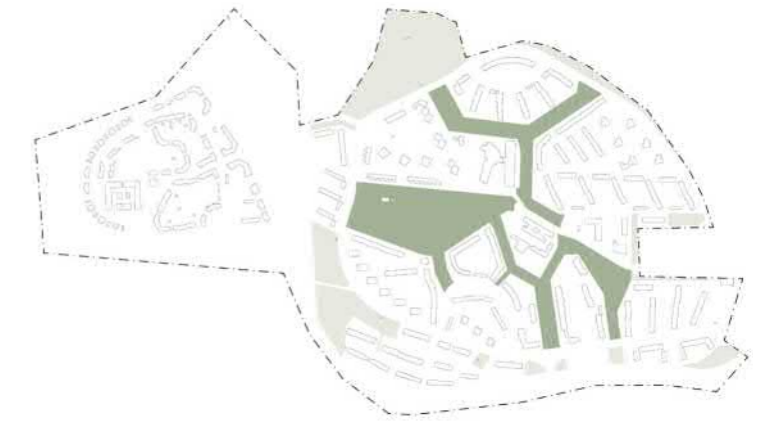

Maiseman monimuotoisuus. Ulvilanpuiston ilme vaihtelee hoidetun puistomaisesta villin metsämäisiin osiin.

Kapea nurmikaistale ja monilajinen puusto sekä kerroksellinen kasvillisuus luovat omaleimaisen, ajoittain rakennukset piilottavan reunuksen kapeassakin puistotilassa.

Ulvilanpuiston verkostomainen viheraluekokonaisuus on esitetty jo Munkkivuoren ensimmäisessä asemakaavassa (vahvistunut 1955). Puistoverkostoa on kuvattu asemakaavaselostuksessa aikakaudelle tyypilliseen tapaan niukasti.

Yhtenäisenä verkostona säilynyt Ulvilanpuiston kokonaisuus muodostuu kortteleiden välisillä alavilla maastonkohdilla säilyneistä viheralueista. Puiston kapeissakin sakaroissa syntyy vehreän puistomainen vaikutelma, ja kulkureiteiltä avautuu vaihtelevia näkymiä korttelipihoille sekä puistoverkoston "sakaroiden" suuntaan. Kasvillisuuden luonne vaihtelee luonnontilaiselta vaikuttavasta metsästä hoidettuun puistoon nurmipintoineen ja pensasryhmineen. Alueen puusto on laajalti varttunutta ja kookasta.

Ulvilanpuiston arvoja ovat 1950-luvun metsäkaupunki-ideologiaa hyvin ilmentävä ja säilynyt maisemarakenne ja verkostomaisuus sekä maisemakuvallisesti merkittävä kookas puusto ja kalliopaljastumat. Ulkosyötteisen liikennetarkoituksen mahdollistama laaja puistokokonaisuus on pitkälti säilynyt rakentamisen aikaisessa muodossaan.

1950-luvun metsäkaupunkia tyypillisimmillään. Avoimesta nurmipinnasta nousevat puunrunkojen pilarit rytmittävät maisemakuvaa. Pienipiirteisempi istutusvyöhyke piirtää vapaamuotoista rajaa korttelin ja julkisen puistotilan välillä.

Yhteydet ja näkymien avaukset puiston ja korttelien välillä ovat keskeinen osa Ulvilanpuiston maisemakuvaa. Rakennusten päätyjen huolella sommiteltu, rauhallinen arkkitehtuuri korostuu osana vehreitä näkymiä.

Puistossa on kunnioitettu olevia maastonmuotoja ja säilytetty kalliopaljastumia sekä kookkaita kiviä.

- Arvoympäristö: Aikakautensa tyyli- ja metsäkaupunki-ideologiaa edustava, asuinalueen sisäinen puisto
- Verkostomainen puisto, jossa laaja keskeinen alue ja säteittäiset kapeat vyöhykkeet korttelien välillä
- Laaksopainanteeseen sijoittuva Munkkivuoren kaupunginosapuisto, joka jää Ulvilantien muodostaman lenkin sisään. Laakson rinteille luontaisesti kehittynyt puusto muodostaa luontevan rajan puiston ja korttelien välille.
- Vaihtelevat viher- ja virkistysreitit kulkevat vuoroin sulkeutuneen metsän, vuoroin avoimen puistomaisen kasvillisuuden läpi
- Avoimuus, näkymät puuston lomasta vehreille korttelipihoille ja käytäviä pitkin
- Puiston ja korttelien hienovarainen vaihtuminen maisemallisten elementtien välityksellä, tonttien rajaa korostamatta
- Säilynyt maisemarakenne ja luonnon elementit; kookas puusto ja paikoin kalliopaljastumat

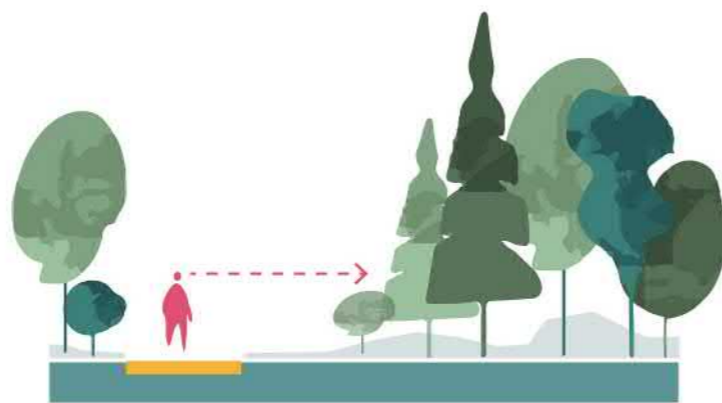

Metsä

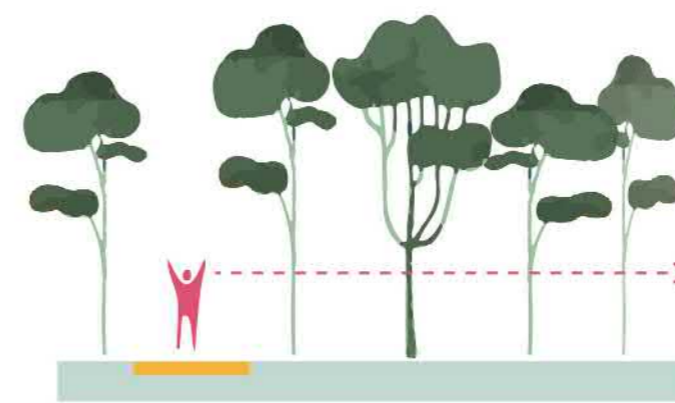
Luonnontilainen, metsämäinen
Monilajinen, metsäkasvillisuus
Tilallisesti sulkeutunut
Arvot: Luonnon monimuotoisuus, virkistysarvot

Puistometsä

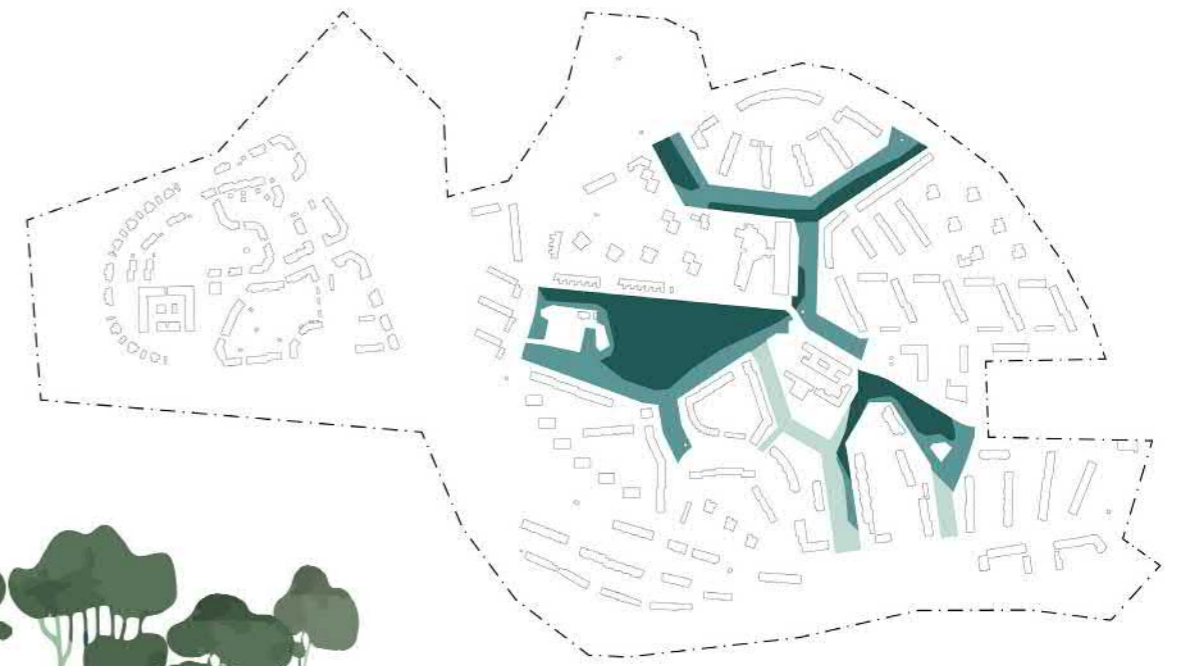
Puoliavoin–sulkeutunut
Kookas monilajinen puusto ja kerroksellinen kasvillisuus
Nurmipintoja, pensaita ja perennoja
Tyypillisesti puistokäytävän toinen puoli kasvillisuudeltaan avoimempi, toinen puoli puustoisempi ja sulkeutuneempi
Täydennysistutuksia, mm. kuusiryhmiä 1970-luvulta
Arvot: Virkistysarvot, vaihteleva maisemakuva

Runkojen pilaristo

Pihamainen, avoin
Loivat nurmipinnat
Pilarimaiset puunrungot kohoavat rakennusmassojen yli
Tyypillisesti yhtä puulajia (mänty, koivu ym.)
Arvot: 1950-luvun ilmettä parhaiten edustavat alueet

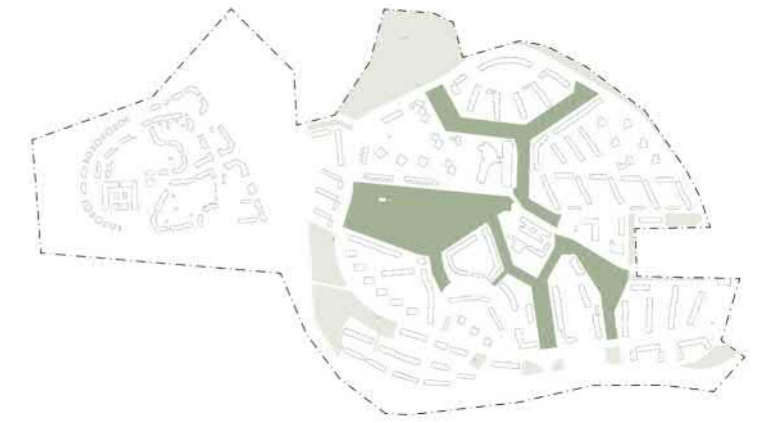
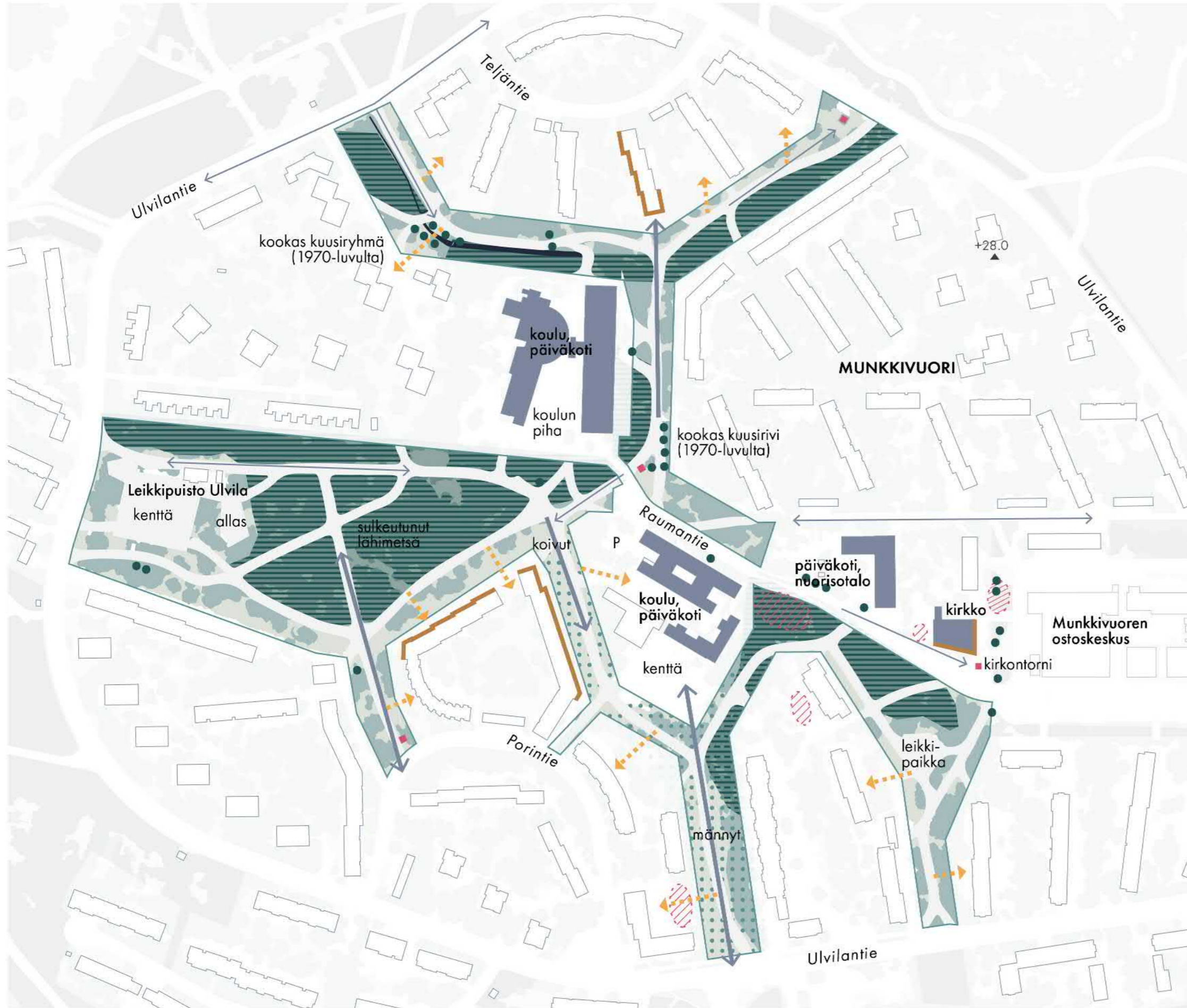
Puuston tyypit, niiden tilallisuus ja arvot

Puusto muodostaa Ulvilanpuiston tilallisen selkärangan. Ulvilanpuisto koostuu korttelien välisistä viher- ja virkistysreiteistä, joita puusto kehystää. Puuston tilallinen luonne vaihtelee avoimesta piha- ja puutarhamaisesta sulkeutuneeseen, luonnontilaiselta vaikuttavaan metsään.

Puuston vaihteleva ilme synnyttää tilallisesti vaihtelevia maisemia korttelien välissä. Paikoitellen puusto peittää ympäröivät rakennukset kokonaan näkyvistä, toisaalla puuston avoin pilarimainen rakenne mahdollistaa pitkien näkymien avautumisen puunrunkojen välissä.

Nämä erilaiset puustotyyppit edustavat osaltaan eri aikakausien ihanteita ja arvoja. Metsämäiset alueet muistuttavat Munkkivuoren historiasta metsäisenä selänteenä peltojen keskellä. Metsäisillä alueilla luonnon monimuotoisuus ja alueiden rooli metsä- ja puustoisien verkoston tukialueina ovat keskeisiä arvoja. Perinteisintä 1950-luvun metsäkaupunki-ideologiaa ilmentävät alueet, joissa avoimesta nurmipinnasta kohoavat pilarimaiset puut. Puusto on näillä alueilla tyypillisesti yksilajista kuten mäntyä tai koivua, ja yleisilme on avoin, hoidettu ja pihamainen. Näiden lisäksi Ulvilanpuistossa on runsaasti eri-ilmeistä puistometsää - hoidettua puustoa, joka muodostaa monimuotoisella lajistollaan ja habituksellaan vaihtelevaa reunaa viher- ja virkistysreittien varrelle. Puistometsäalueet edustavat osin uudempaa kerrostumaa, jossa 1950-luvun niukka kasvillisuus on saanut vuosien varrella rinnalleen uusia lajeja ja tilallista kerroksellisuutta.

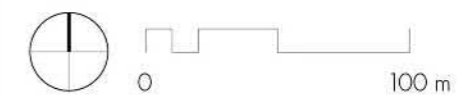

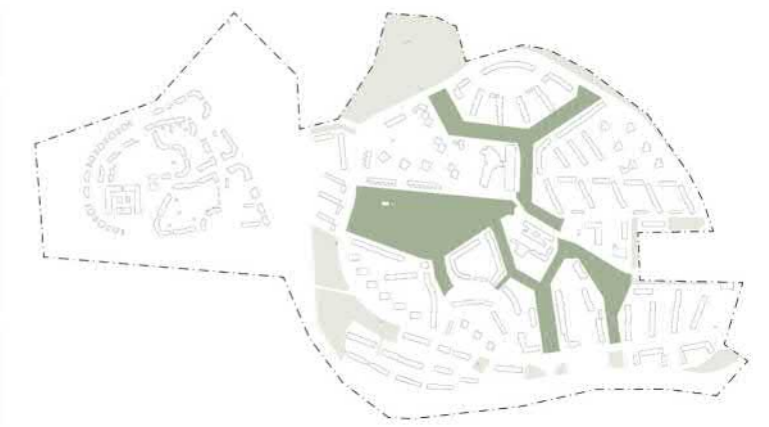
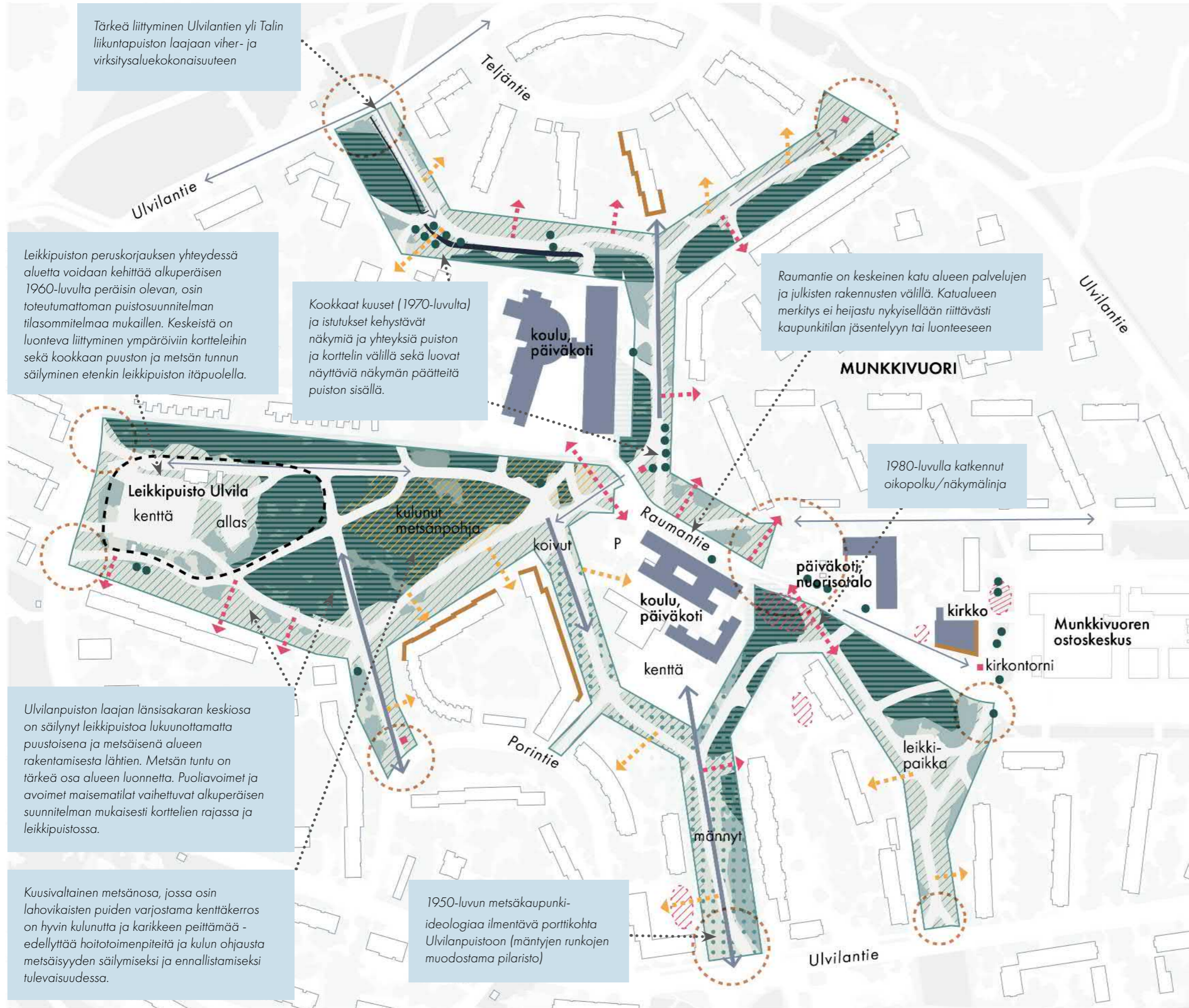
Ulvilanpuisto on verkostomainen vihervalu, jota luonnehtivat vaihtelevat maisematilat ja kattava virkistysreitistö. Puiston maisematilallinen rakenne on vanhojen ilmakuvien perusteella säilynyt suhteellisen ennallaan Munkkivuoren rakentamisen ajoilta. Kasvillisuus ja puusto ovat luonnollisesti yli viidessä kymmenessä vuodessa kehittyneet ja näkymät puiston sekä korttelialueen välillä osin sulkeutuneet.

Ilmakuvien perusteella Ulvilanpuiston kasvillisuutta on täydennetty mm. 1970-luvulla. Tällöin istutetut kuusiryhmät luovat voimakkaammin ympärivuotista rajaa julkisen puistotilan ja korttelialueiden välillä.

- Metsä, sulkeutunut maisematila
- Puistometsä (puuston lehvästö)
Helsingin seudun maanpeiteaineisto 2020
- Avara puunrunkojen pilaristo
Tyypillinen 1950-luvun metsäkaupunki-ideologiaa ilmentävä yksilajinen puustotyyppi
- Avoin maisematila
Tyypillisesti nurmea
- Tärkeä yhteys puiston ja korttelin välillä
Säilytetään ja kehitetään avoimena näkymäyhteytenä
- Näkymälinja
Säilytetään keskeiset näkymälinjat puiston sisällä
- Maisemakuvassa merkittävä julkisivu
- Maisemakuvassa erottuva puu tai puuryhmä
Esimerkkejä maisemasta, ei kattava
- Maamerkki
Maisemassa erottuva rakennelma
- Avokallio
Maisemassa erottuva avokalliopaljastuma

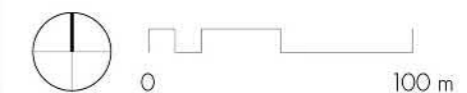

Merkkien selitys

- Metsä, sulkeutunut maisematila
- Puistometsä (puuston lehvästö)
Helsingin seudun maanpeiteaineisto 2020
- Avara puunrunkojen pilaristo
Tyypillinen 1950-luvun metsäkaupunki-ideologiaa ilmentävä yksilajinen puustotyyppi
- Avoin maisematila
Tyypillisesti nurmea
- Alkuperäinen avoin maisematila
Vuoden 1969 ilmakuvan perusteella avoimena, todennäköisesti nurmipintaisena, toteutettu puiston osa, jota kehitetään avoimena etenkin puiston ja kortteleihin avautuvien keskeisten näkymien osalta
- Kulunut metsänpohja
- Tärkeä yhteys puiston ja korttelin välillä
Säilytetään ja kehitetään avoimena näkymäyhteytenä
- Kehitettävä yhteys puiston ja korttelin välillä
Nykyisellään kadonnut, palautettava visuaalinen yhteys puiston ja korttelin välillä
- Näkymälinja
Säilytetään keskeiset näkymälinjat
- Tärkeä saapuminen puistoon
Kiinnitetään huomiota avoimiin näkymiin ja kutsuvaan saapumiseen alueelle
- Maisemakuvassa merkittävä julkisivu
- Maisemakuvassa erottuva puu tai puuryhmä
Esimerkkejä maisemasta, etenkin kookkaita mäntyjä ja kuusia
- Maamerkki
Maisemassa erottuva rakennelma

Leikkipuistot Helsingissä

Sotien jälkeisessä Suomessa syntyvyys oli huipussaan, ja lapsille haluttiin tarjota ajan ihanteiden mukainen kasvuympäristö. Sellaisena nähtiin väljästi luontoon sijoitetut, kokonaisuutena suunnitellut kerrostalolähiöt, joita alettiin rakentaa Helsinkiin vuonna 1946 liitetyille alueille. Tällöin virisi myös uudelleen kiinnostus leikkikenttiin.

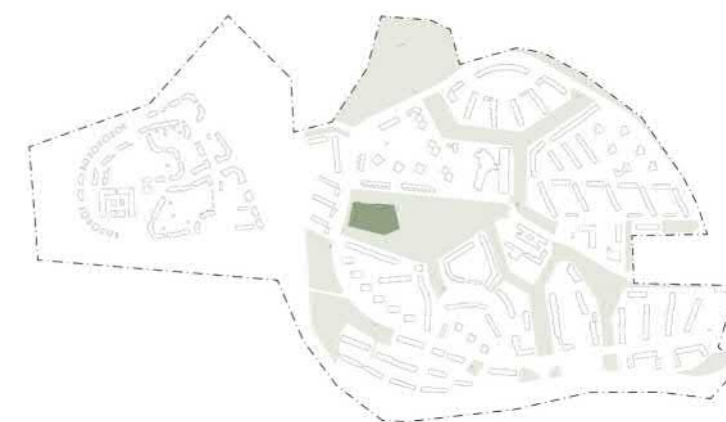
Helsingin kaupungin ensimmäinen leikkikenttäkomitea asetti 1950 tavoitteet korkealle. Ensiluokkaisen leikkikentän tuli olla ainakin hehtaarin laajuinen aidattu alue, josta osa rajattiin pelikentäksi isommille lapsille, osa pienokaisten leikkipaikaksi. Lämmittelyä ja leikkivälineitä varten piti olla rakennus. Lisäksi tarvittiin kahluulammikko, rakentelualue, kotileikkialue, keinuja, karuselli, liukumäki, vesiposti, käymälä ja talvisin luistinrata, hiihtolatu ja kelkkamäki.

Uvilan leikkipuiston kehittyminen

Leikkipuisto Ulvila on Ulvilanpuiston toiminnallinen sydän, joka sijaitsee puiston länsireunassa Ulvilantien vierellä.

Uvilan leikkipuiston alkuperäinen suunnitelma on vuodelta 1961. Suunnitelma kokonaisuudessaan ei ilmakuviin perusteella ole toteutunut, vaan siitä rakennettiin 1960-luvulla ainoastaan kahluuallas ja sen länsipuolen hiekkakenttä. Ulvilantien ja leikkipuiston välissä sijainnutta metsää on muutettu nurmeksi, jossa kasvaa vapaamuotoisia puuryhmiä. Suuri osa puustosta lienee kasvanut alueella jo puiston rakentamisen ajoilta.

Leikkipuisto peruskorjaus toteutettiin 1990-luvun alkupuolella (Peruskorjaussuunnitelma vuodelta 1981, Helsingin kaupunki, Kaisu Ilonen). Vuoden 1993 ilmakuvasa leikkipuiston tilarakenne muistuttaa jo nykytilannetta. Kenttä on rajattu nykystandardien mukaisesti pensasistutuksilla ja aidoilla muista toiminnoista.

1969:

Alkuperäisestä puistosuunnitelmasta toteutunut kahluuallas ja hiekkakenttä, sekä puistoa kehystävä puoliavoin puustoryhmien rytmittämä kasvillisuus.

1993:

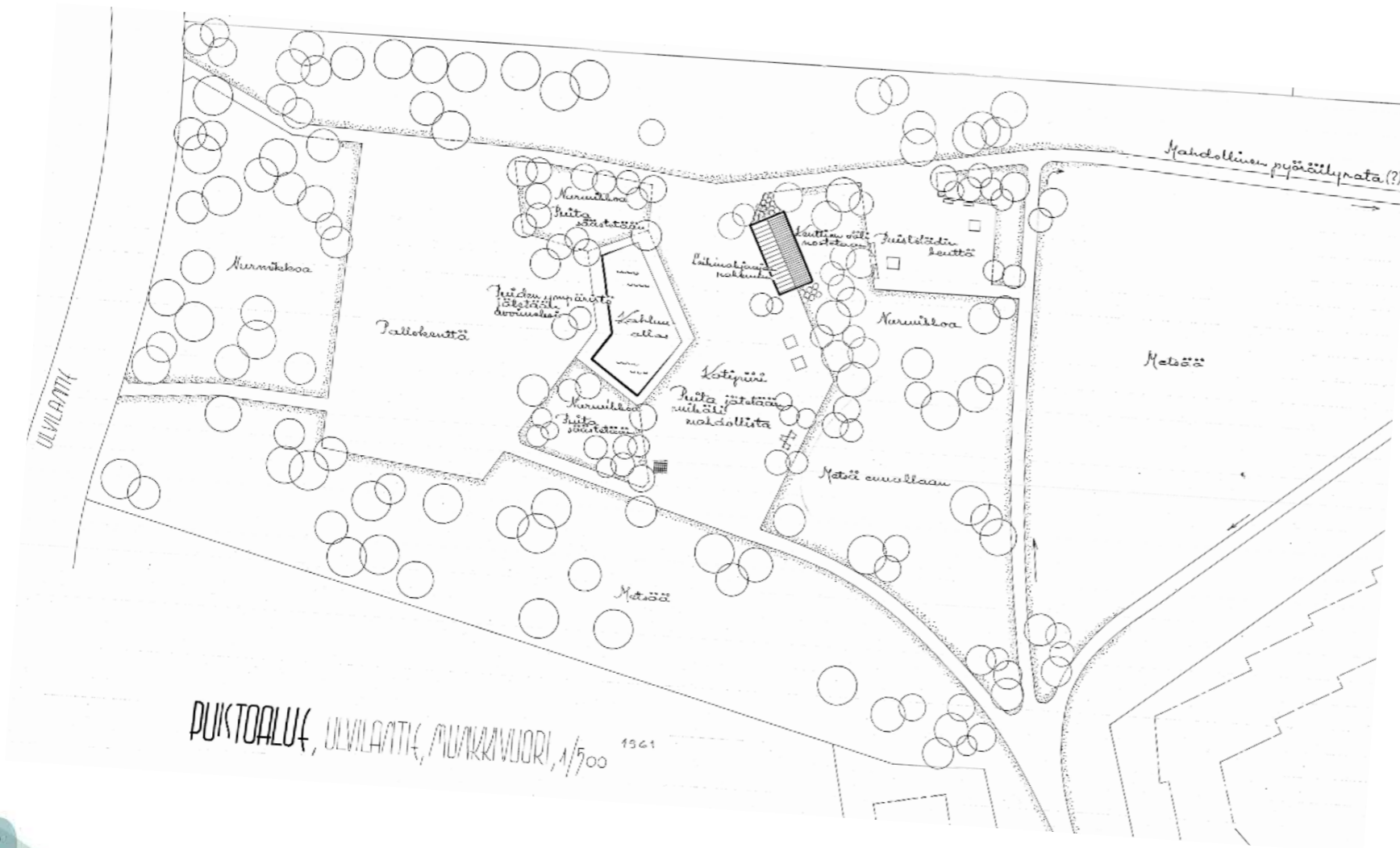
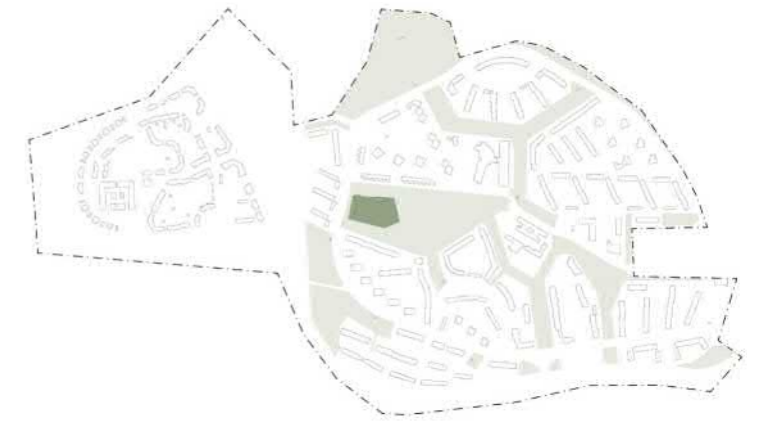
Hiekkakenttä on rajattu uudelleen peruskorjauksen yhteydessä. Puistoon on tullut runsaasti lisää varusteita, ja leikkipuistorakennus on valmistunut. Puiston toiminnallinen ja tilallinen sommitelma muistuttaa nykytilaa.

2020: Nykytila.

Osa leikkivälineistä lienee uusittu 1990-luvun peruskorjauksen jälkeen. Nykyisten välineiden ja pintamateriaalien ilme on osin kulunut. Munkkivuoren aluesuunnitelmassa 2011-2020 puisto on osoitettu peruskorjattavaksi, jolloin mm. toiminnot jäsenettäisiin uudelleen.

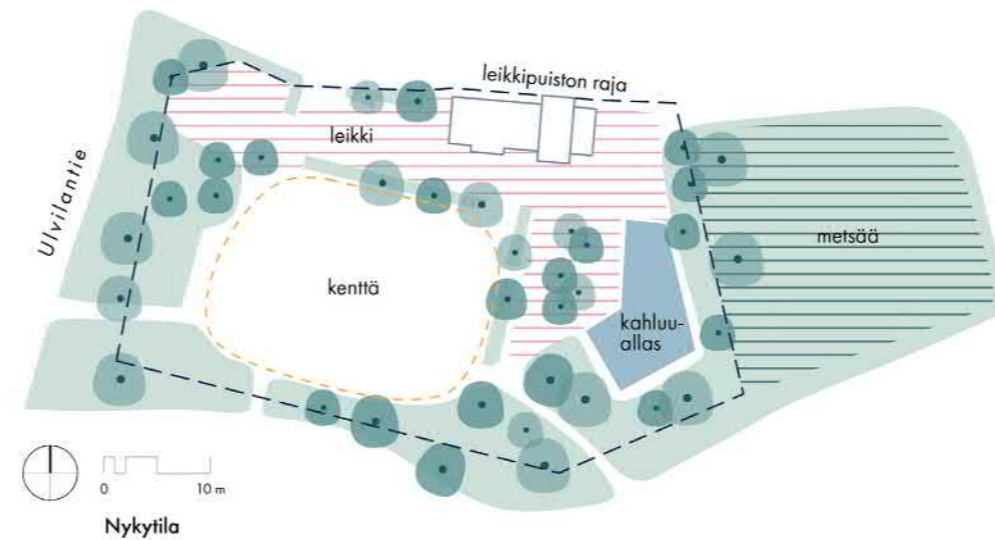
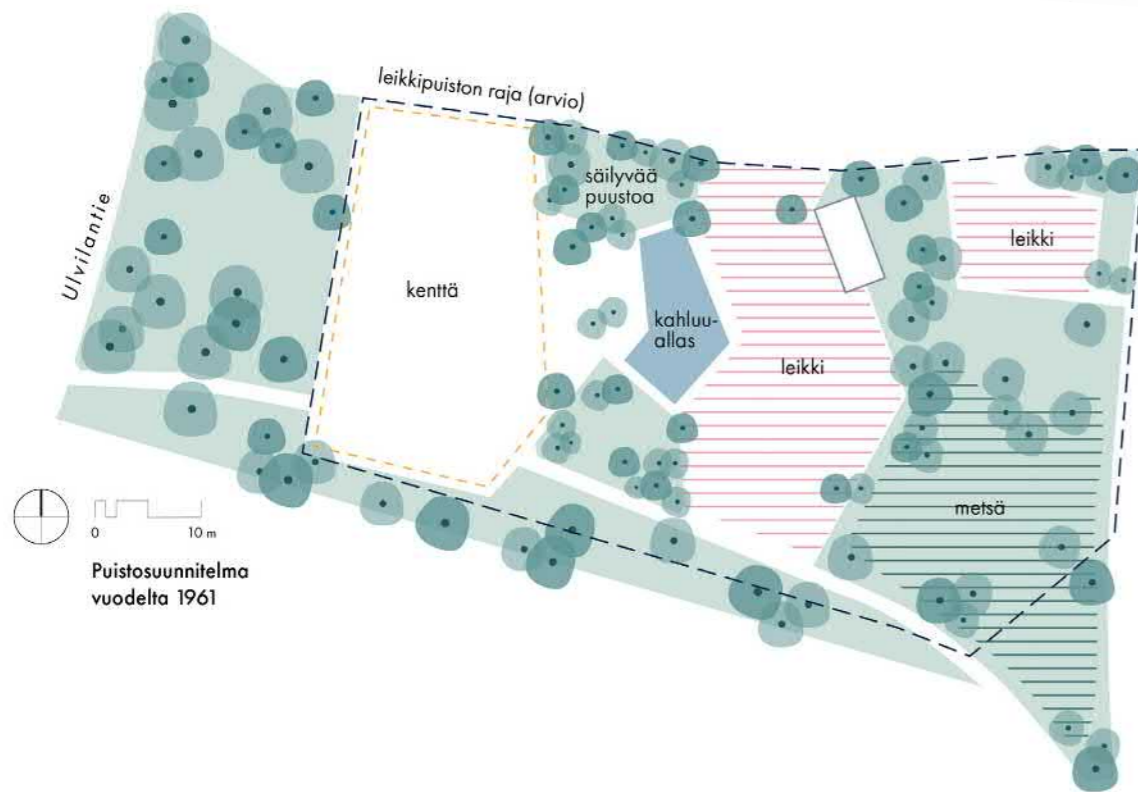

Alkuperäinen puistosuunnitelma (puistoalue, Ulvilantie, Munkkivuori)

Ulvilantien puistosuunnitelma on vuodelta 1961. Suunnittelijoista ei ole säilynyt tietoa. Suunnitelma esitettiin aikakaudelle tyypillisesti yksinkertaisena, herkkäpiirteisenä piirustuksena. Alue oli jaettu kolmeen osa-alueeseen: länsiosan toiminnalliseen pallokenttään ja puuston rytmittämään puoliavoimeen nurmialueeseen, keskiosassa sijaitsevan kahluualtaan ja leikinohjaajan rakennuksen rajaamaan ”kotipiiriin”, jossa oli myös muutamia leikkivälineitä, sekä itäosan säilyvään metsään, jonka ympärille oli ehdotettu pyöräilyrataa. Myös pieni puistotadin kenttä oli esitetty puoliavoimen puustoisin nurmialueen pohjoisosaan reittien varrelle. Suunnitelmassa oli monin paikoin todettu puustoa ja metsää säästettäväksi ennallaan, erityisesti puiston itä- ja eteläosassa.

Samassa yhteydessä on laadittu kahluualtaan piirustus (suunnitelmassa nimellä Lammikko, Ulvilantien puisto, 1961), jonka suunnittelijasta ei ole varmuutta. Bengt Schalin toimi Helsingin kaupunginpuutarhurina vuoteen 1957 asti, ja hänen alaisuudessaan laadittiin lukuisia puistosuunnitelmia. Ulvilanpuiston kahluualtaan muotokieli muistuttaa esim. Roihuvuoren allasta (suunnitelma nimellä Roihuvuoren leikkikentät, toteutettu 1960-luvun alussa). Kahluuallas edustaa 1950-luvun leikkipuistoille tyypillistä elementtiä ja suosittua virkistyspaikkaa, jollaisia toteutettiin useisiin puistoihin Helsingissä. Munkkivuoreen altaan ympärille oli esitetty liuskekiveystä, mutta sen toteutuksesta ei ole löytynyt tietoja. Altaan omaleimainen muoto on säilynyt suunnitelmien mukaisena ja se on arvokas jäännös alkuperäisestä sommitelmasta.

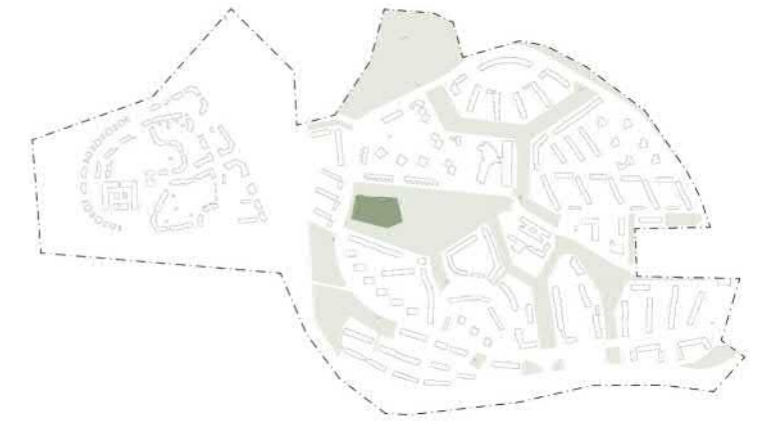

Uvilanpuiston leikkipaikka. Hiekkalaatikko, avoin kenttä ja yksinkertaiset metalliputkesta muotoillut leikkivälineet riittivät kokoamaan alueen lapset ostoskeskuksen läheiselle leikkipaikalle.

Nykyiset leikkivälineet ja leikki puiston rakennus ovat pääosin 1990-luvulla toteutetun peruskorjauksen ajoilta. Osa leikkivälineistä on kulu-neita, ja alueiden rajaus on paikoin epämääräinen. Osa leikkivälineistä lienee uusittu peruskorjauksen jälkeen.

- Ulvilanpuiston ja Munkkivuoren toiminnallinen sydän
- Yhteisöllisyys, tapahtumat ja kokoontuminen
- 1960-luvun puistosuunnitelmasta säilynyt puustoisuus ja metsäisyys sekä suunnitelman mukaan muotoiltu kahluuallas
- 1990-luvulla peruskorjattu puisto on kunnostuksen tarpeessa
- Leikki puiston keskeinen arvo on sen toiminnallisuudessa

Kahluuallas vastaa muotokieleltään ja sijainniltaan lähes puiston alkuperäistä suunnitelmaa 1960-luvulta. Nykyistä allasta kehystää betonikiveys alkuperäisessä suunnitelmassa esiintyvän liuskekiveyksen sijaan. Betonireunus on säilynyt kohtuullisen hyvin.

Kookasta monilajista puustoa täydentävät 1980-luvun peruskorjauksen yhteydessä toteutetut kentiä ja leikkialueita kehystävät pensasistutukset ja aidat.

Leikki puisto Ulvila on Ulvilanpuiston toiminnallinen sydän. Leikki puisto on tullut toimintojen jäsentelyn ja kalusteiden osalta peruskorjauksikään. 1980-luvulla suunnitellun ja 1990-luvulla toteutetun peruskorjauksen jälkeen puistossa on ilmakuviin perusteella uusittu joitain laitteita ja rakenteita, mutta puiston perusilme ja toimintojen sijoittuminen on muuten pysynyt sellaisenaan.

Munkkiniemen aluesuunnitelmassa 2011-2020 leikki puisto Ulvilaa on esitetty peruskorjattavaksi: "Leikki puiston kalusteista osa on uusittu, mutta puistossa on puutteita mm. turva-alueissa. Leikki puisto uudistetaan nykyvaatimusten mukaiseksi. Peruskorjauksessa puiston toiminnot jäsenellään uudelleen. Leikkivälineet ja puiston muut kalusteet, samoin pinnat, kulkuväylät sekä reunukset, muurit ja muut rakenteet uusitaan. Istutusalueet kunnostetaan."

Monilajinen kookas puusto luo kapean kujamaisen kehiksen Ulvilanpuiston halki kulkevan ulkoilureitin ympärille.

- Luontoarvoja, erityisesti liito-oravan ydinalueet
- Tärkeä metsä- ja puustoisien verkoston alueellinen yhteys
- Keskeinen viher- ja virkistysyhteys Talinrannan ja Munkkiniemen välillä – ympärivuotinen kuljettavuus tärkeää

Talinpuiston kaakkoisosassa sijaitseva, Helsingin kaupungin yleisten alueiden rekisterissä Ulvilanlehto-niminen osa-alue on selvitysalueen metsäisimpiä puistoalueita, ja sinne on keskittynyt runsaasti luontoarvoja (mm. liito-orava). Ulvilanlehtoa luonnehtivat monilajinen kerroksellinen kasvillisuus, puustoisuus sekä kallioinen selänne, joka kohoaa puistokäytävältä kohti Munkkivuoren asuinalueita. Puusto on kookasta havu- ja lehtimetsää. Korkein kallioinen kohta nousee 17 metriä merenpinnan yläpuolelle.

Alueen jyrkkäpiirteiset maastonmuodot tekevät Ulvilanlehdon läpi kulkevasta viher- ja virkistysyhteydestä erityisen tärkeän sen ollessa ainoa suora yhteys Talinrannan ja Munkkiniemen välillä. Metsäalueella risteilee useita pieniä polkuja. Varsinaista reittiyhteyttä Uudenkaupungintien korttelien suunnalta kallioalueelle ei ole maaston jyrkkyyden ja taserojen vuoksi.

Puston pääväylää täydentävät metsän sisään johtavat kinttupolut.

Alikulku alittaa Turunväylän ja yhdistää Munkkivuoren ja Talinrannan etelässä Munkkiniemen alueeseen.

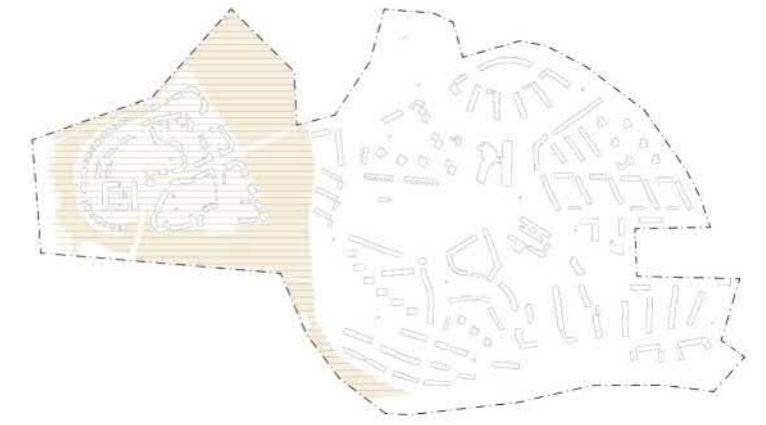

Taiteentekijäntie yhdistää Munkkivuoren ja Talinrannan asuinalueita. Kadunvarren koivurivi on keskeinen maisemakuvallinen elementti, viitaten läheiseen Talin kartanoympäristöön.

Talin golfkentän yli avautuu pitkiä näkyviä Taiteentekijäntieltä.

- Ehea 1990-luvun kaupunkirakenteellinen asuinaluekokonaisuus, jota kehystävät rehevät viheralueet
- Inhimillinen mittakaava ja arkkitehtuurin pienipiirteisyys
- Tiivis pääkadun varsi (Taiteentekijäntie) ja ympäröivän Kielosaarenpuiston reunalla matalat kaksikerroksiset rakennukset vehreine pihoineen
- Keskeinen toriaukio (Muusantori) paviljonkeineen ja kanava tuo meren (veden) näkyväksi kaupunkitilassa
- Häilyvä raja julkisen ja yksityisen välillä. Tonttikadut, polut ja kujat näyttäytyvät lähes samanarvoisina kaupunkitilassa

Muusantori ja sen laidalla matala ravintolapaviljonki sijaitsevat Talinrannan alueen keskellä. Aukion yleisilme kaipaa kunnostamista.

Kujat ja polut erottuvat vaihtelevasti kaupunkitilassa. Merelle johtavaa Muusanpolkua (vasemmalla) kehystävät vaaleat kaarevajakuluiset rakennukset. Muusankuja (oikealla) on kapea ja kujamainen yhteys kerrostalojen välissä.

Rakennuskanta on ilmeeltään yhtenäistä, 1990-luvulla rakennettua postmodernismia edustavaa arkkitehtuuria.

Muusantorin päätteenä oleva kanava tuo merenlahden näkyväksi kaupunkitilassa. Muutoin näkymäyhteys merelle on sulkeutunut.

Talinranta erottuu ympäristöstään pienehkönä, yhtenäisenä 1990-luvun viherrakentamista ja postmodernia arkkitehtuuria edustavana asuinaluearekkeena. Liikenteellisesti alueen sijainti on syrjäinen ja se kytkeytyy Ulvilantiehen vain yhden kadun (Taiteentekijäntie) kautta.

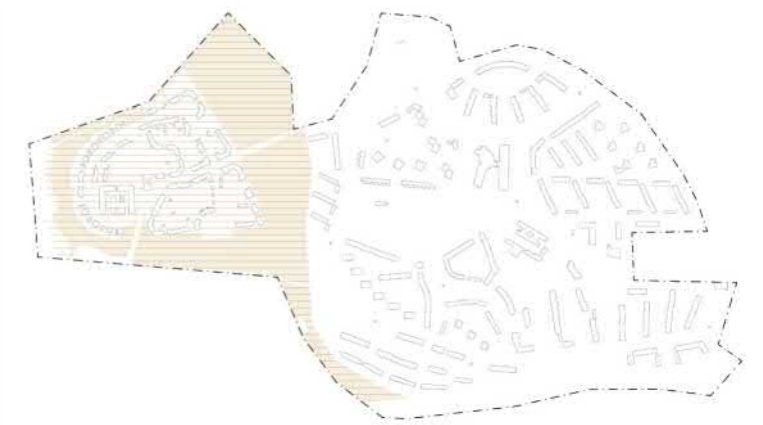
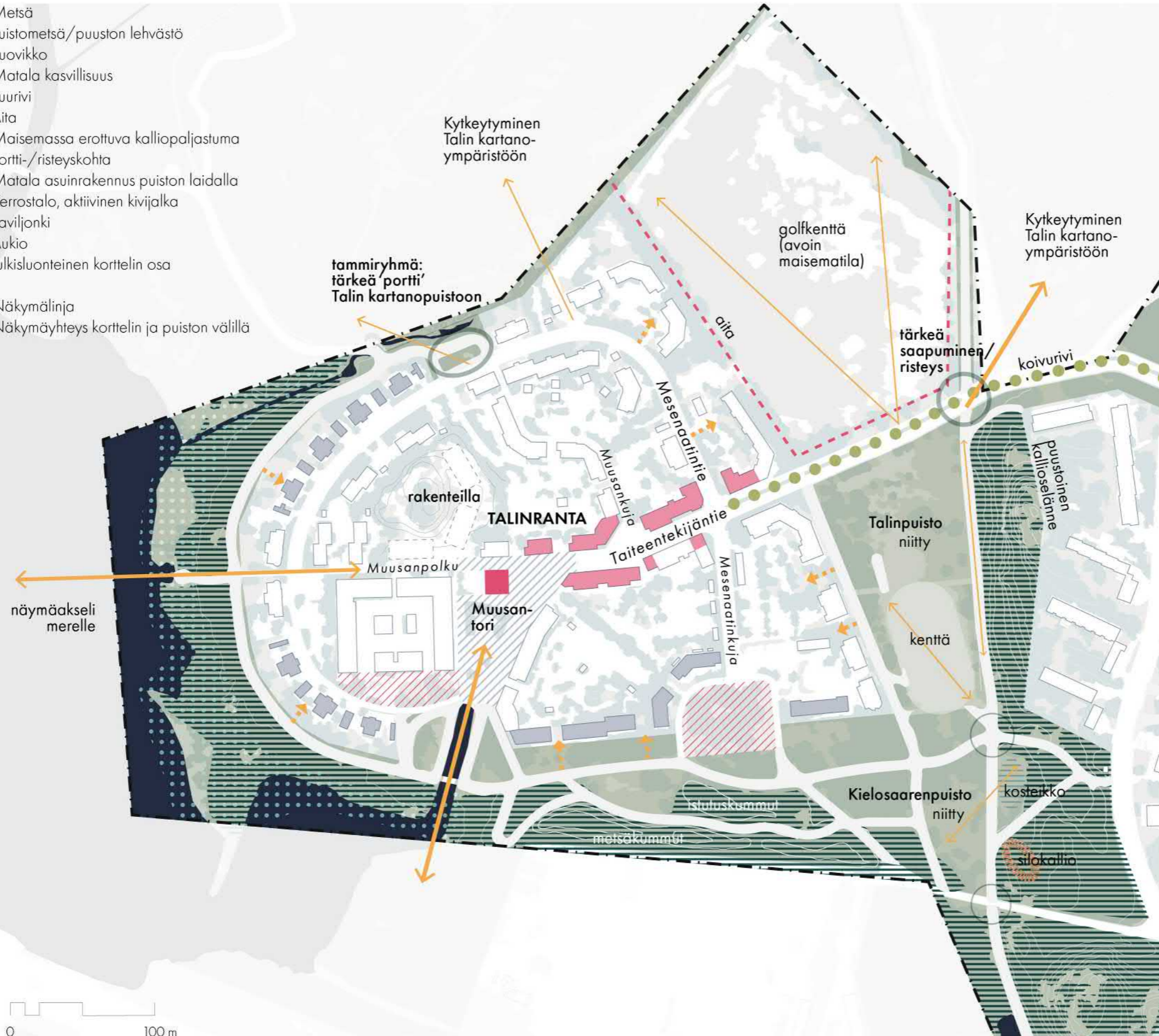
Talinranta ympäröivät laajat kokonaisuudet: pohjoisessa Talin kartanoympäristöön liittyvät avoimet golfkentät, idässä Munkkivuori ja lännessä Iso Huopalahti. Merenrannalla sijaitsevala asuinalueella merellisyys ei juuri näy kaupunkikuvassa lukuunottamatta Muusantorilta avautuvaa kanavaa. Merenranta on pääosin metsittyä eikä näkyviä merelle avaudu.

Munkkivuoren tapaan alueen yleinen vehreys sekä laajojen vihralueiden että korttelipihojen osalta on Talinrantaan ilmentävä ominaispiirre. Kasvillisuus on Munkkivuoreen verrattuna lehtomaisempaa, rehevää ja lehtipuuvältaista. Kalliopaljastumia ei alueella ole.

Talinrannan asuinalue pohjautuu kaupunkirakenteeseen, jossa julkisen ja yksityisen tilan raja on häilyvä. Tonttikadut, julkiset polut ja kujat eivät erotu selkeästi toisistaan kaupunkitilassa liikkujalle, ja yksityiset yhteydet tarjoavat toisinaan kutsuvampia ja suurempia yhteyksiä alueen sisällä. Kyseinen kaupunkirakenne voi nousta haasteeksi alueen asukasmäärien kasvaessa. Kasvava asukasmäärä hyödyttäisi kuitenkin alueen palvelujen kehittämistä.

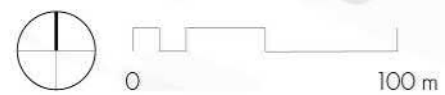
- Metsä
- Puistometsä/ puuston lehvästö
- Ruovikko
- Matala kasvillisuus
- Puurivi
- Aita
- Maisemassa erottuva kalliopaljastuma
- Portti-/risteyskohta
- Matala asuinrakennus puiston laidalla
- Kerrostalo, aktiivinen kivijalka
- Paviljonki
- Aukio
- Julkisuonteinen korttelin osa
- Näkymälinja
- Näkymäyhteys korttelin ja puiston välillä

Maisematila

Vahva kaupunkirakenteellinen periaate:

- tiivis keskustatu, jonka varrella korkeimmat rakennukset ja potentiaalia nykyistä aktiivisempaan kivijalkaan
- Kaupunkirakenteen keskellä matala ravintolapaviljonki ja toriaukio, joka liittyy merelle rakennetun kanavan kautta. Toriaukio on kooltaan varsin väljä suhteessa ympäröiviin rakennuksiin.
- Vehreitä asuinkortteleita ympäröivät puistot tai golfkentän avoimet maisemat.
- Kielosaarenpuistoon liittyvät asuinrakennukset matalia ja kaksikerroksisia, joissa yksityispihat sijaitsevat puiston puolella
- Asuinalueen eteläreunalla on julkisuonteista kaupunkitila, joka on asemakaavassa tonttialuetta: Mesenaatinkujan päätteenä oleva tontti on asemakaavassa merkitty julkisten lähipalvelurakennusten kortteliksi. Aluetta ei ole rakennettu ja se on jäänyt joutomaaksi, jättäen jäsentymättömän päätteen Talinrantaan kiertävälle Mesenaatinkujalle.

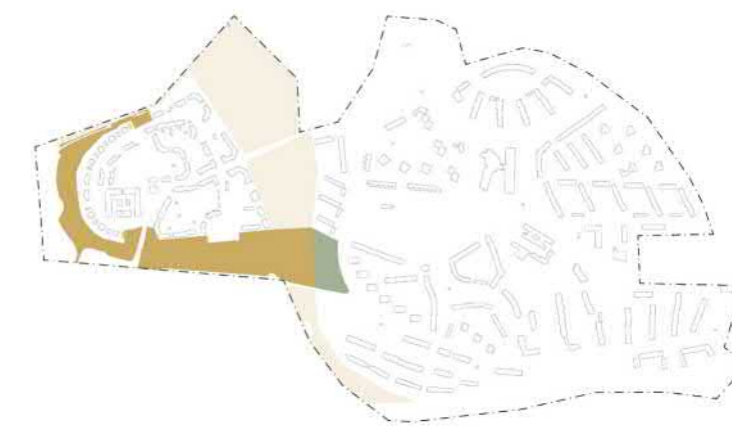
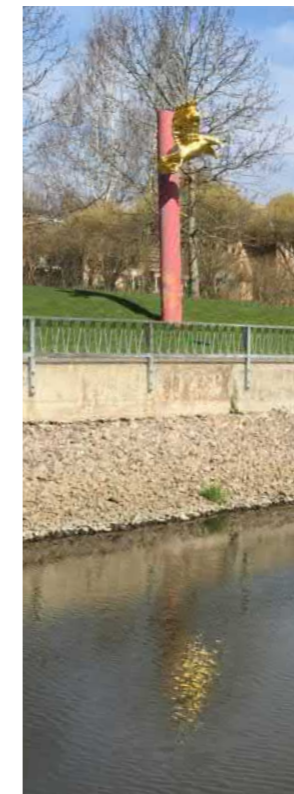

Kielosaarenpuiston maisematila vaihettu sulkeutuneesta, kerroksellisen ja rehevän kasvillisuuden kehystämistä kiviuhkakäytävistä avoimeen puistomaiseen tilaan.

Kielosaarenpuiston kanava tuo vesielementin puiston keskelle. Kanavan varressa veistos "Olen itä olen länsi".

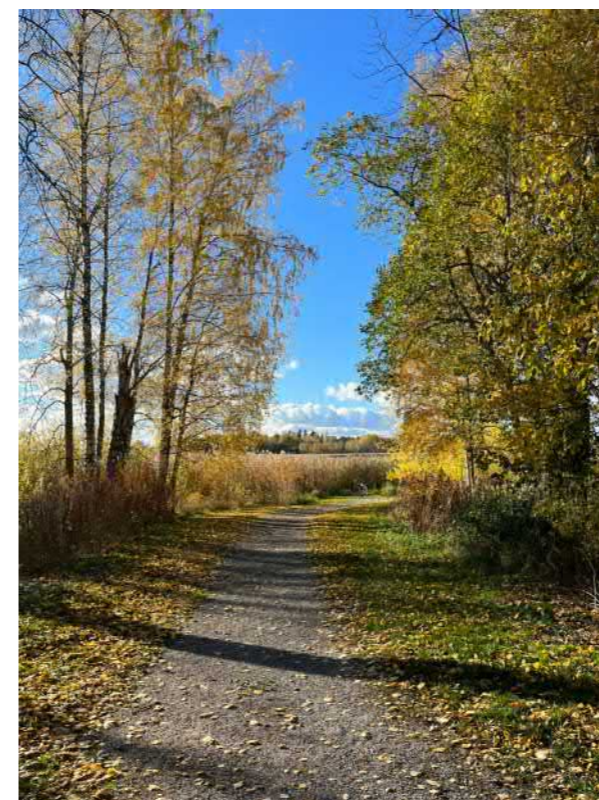
- Alueen asukkaille tärkeä virkistysalue ja -yhteys Espoon suuntaan
- Tiheä tasa-arvoisten virkistysreittien verkosto
- Rannan tuntumassa monipuolisia luontoarvoja (linnusto, lepakot ja luontotyypit)
- Tärkeä puustoinen ekologinen yhteys

Puiston reunalla rakentaminen on matalampaa rivitalotyypistä asuntorakentamista, ja asuntojen yksityiset pihat liittyvät suoraan puistotilaan.

Rannan tuntumassa rakennusten istutetut yksityispihat luovat rajaa yksityisen ja julkisen puiston välillä. Osa pihojen kasvillisuusaidoista erottuu alueen muusta melko luonnonmukaisesta kasvillisuudesta.

Rantareitin varrella kasvava tiheä metsikkö piilottaa merenlahden näkyvistä. Muusantorin päätteellä kapea avaus merelle.

Kielosaarenpuisto kehystää Talinrannan asuinalueen lännessä ja etelässä luoden merenrantaan vehreän julkisen puistotilan. Puisto on keskeinen osa alueen viher- ja virkistysverkostoa sekä tärkeä reitti Espoon suuntaan. Kielosaarenpuistolle ominaista on runsas, keskenään tasa-arvoisten reittien verkosto sekä merenrantapuuston ja matalien asuinrakennusten pihojen välissä kulkeva rantareitti.

Puiston kasvillisuus on runsasta, kerroksellista ja lehtipuuvältaista. Maisematilat vaihtelevat puistomaisen avoimista nurmikentistä kerroksellisen kasvillisuuden sulkemaan metsikköön.

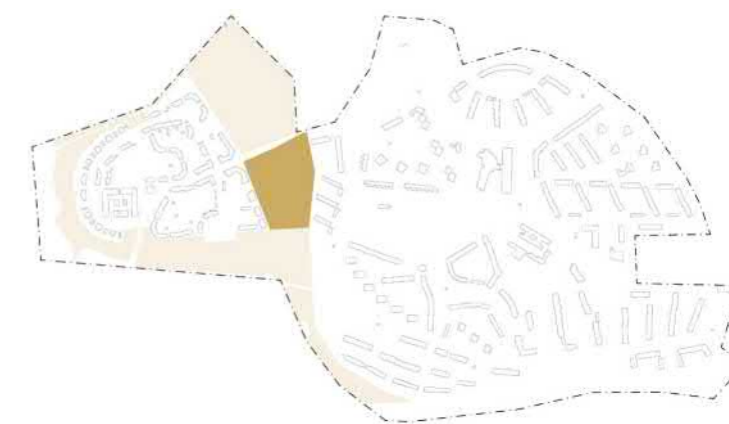
Kielosaarenpuiston rannan tuntumassa on tunnistettu runsaasti erilaisia luontoarvoja. Tiheä lehtipuusto ja rannan ruovikko peittävät merenlahden lähes näkyvistä etenkin kesäaikaan puiden ollessa täydessä lehdessä. Läheinen Ison Huopalahden ruokoluhta on määritelty uhanalaiseksi ja silmällä pidettäväksi luontotyyppiä.

Puistoon liittyvä rakentaminen on matalaa, pääosin 2-3 kerroksista. Rakennusten ja puiston välisellä alueella on verheä asuntopihojen vyöhyke, ja pensasistutukset luovat tyyppillisesti rajaa julkisen ja yksityisen välillä.

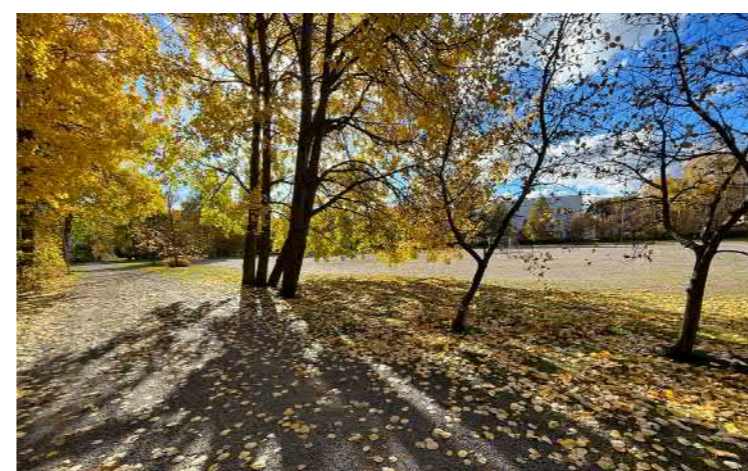

Talinpuiston maisematila muuttuu vuodenaikojen vaihdellessa niityalueen korkeuden mukaan. Alkukevällä ja loppukesästä matalaksi leikattuna näkymä on avoin.

- Keskeinen pohjois-eteläsuuntainen viher- ja virkistysyhteys sekä ekologinen yhteys
- Kallioisen reunametsän monipuoliset luontoarvot ja merkittävä rooli maisematilaa rajaavana luonnonelementtinä
- Avoin maisematila linkittää puiston Talin kartanoympäristöön ja kulttuurihistoriaan kartanon peltöjen ajalta

Puustoinen rinne. Avonaista maisematilaa ja keskeistä viher- ja virkistysyhteyttä reunustaa Munkkivuoren puolella sijaitseva eheän puustoinen ja kallioinen rinne.

Hiekkakenttä on osa kulttuurihistoriallista avointa maisematilaa mutta nykyisellään vähällä käytöllä.

Talinpuistolle ominaista on avoin maisematila, joka luo selkeän katkoksen Munkkivuoren ja Talinrannan omaleimaisten asuinaluekokonaisuuksien väliin. Avoin maisematila käsittää Taiteentekijäntien eteläpuolella niittymäisen alueen sekä hiekkakentän, joka on nykyisellään vähällä käytöllä. Pohjoisessa, Taiteentekijäntien toisella puolella avoin maisematila liittyy Talin kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kartanoympäristöön. Avointa maisematilaa kehystävät lännessä Talinrannan matalat kerrostalot ja idässä Munkkivuoreen liittyvä kallioinen ja puustoinen rinne, joka luo puistolle vehreän reunavyöhykkeen.

Talinpuiston läpi pohjois-eteläsuunnassa kulkee alueellisesti merkittävä virkistys- ja ekologinen yhteys.

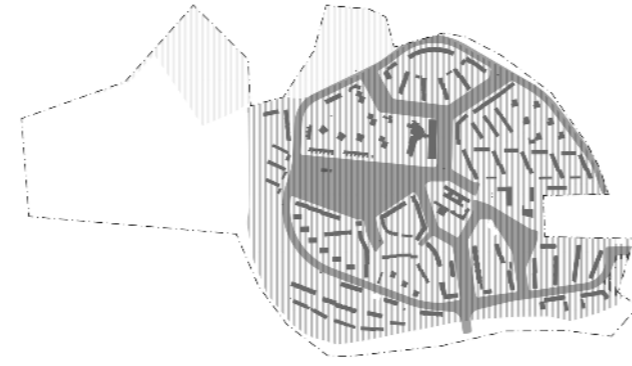
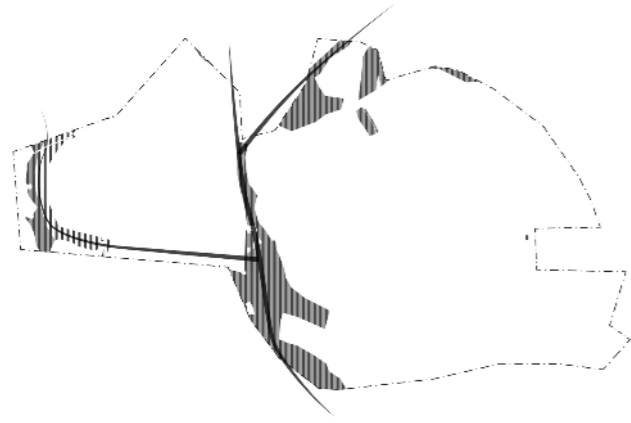

2

muutoksen sietokyky

*vaalittavat ja kehitettävät arvot ja ominaispiirteet
alueellinen muutoksen sietokyky*

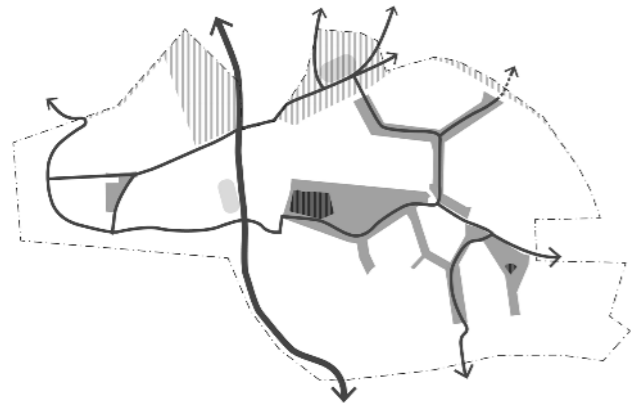

Oheiset kaaviot havainnollistavat Munkkivuoren ja Talinrannan maisemallisten, kulttuurihistoriallisten, toiminnallisten ja luontoon liittyvien arvojen sijoittumista sekä arvokeskittymiä selvitysalueella.

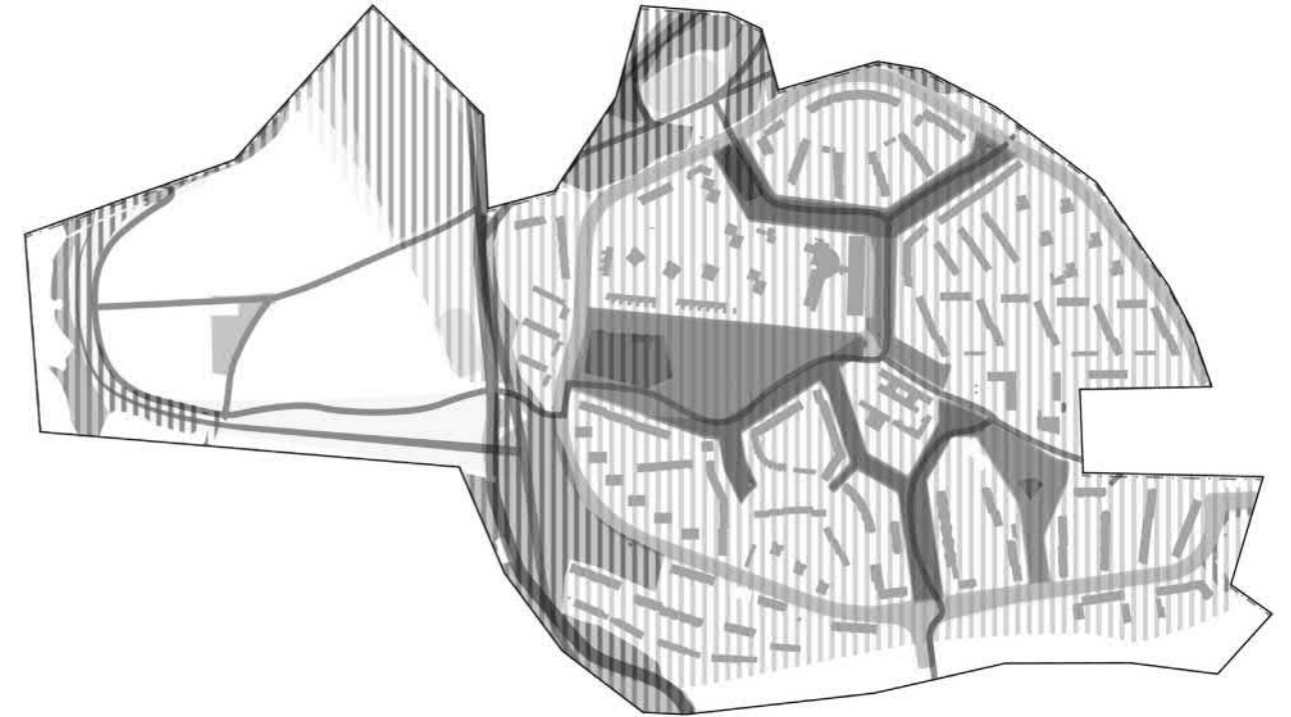
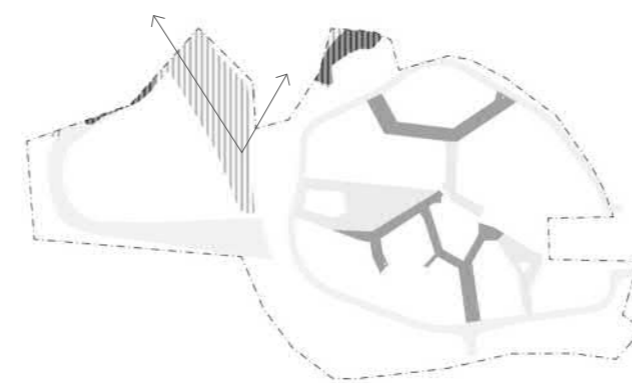
Luontoarvot

Alueen luontoarvot keskittyvät puustoisille alueille Munkkivuoren ja Talinrannan välissä sekä Iso-Huopalahden rannassa. Nämä luontoalueet ovat sekä itsessään arvokkaita ja säilytettäviä, että tärkeitä vihervestoston osia, jotka liittyvät viheryhteyksien kautta osaksi laajempaa vihervestoston kokonaisuutta. Alueilla on linnustoon, liito-oraviin ja muuhun eläimistöön sekä kasvillisuuteen liittyviä monipuolisia arvoja.

Kulttuuriympäristöt

Kulttuurihistorialliset arvot painottuvat aikaisemmin rakentuneen Munkkivuoren alueelle, sekä Talin kartanoympäristöön liittyviin avoimiin alueisiin. Keskeisimmät, heikoimmin muutosta sietävät arvot keskittyvät Munkkivuorella säilyneisiin kokonaisuuksiin kuten Ulvilantien ja Ulvilanpuiston alueisiin. Suunnittelualueen ulkopuolella sijaitseva laaja Talin kartanopuisto on arvokas kulttuuriympäristö. Selvitysalueeseen pohjoisreunalla sijaitsevat golftomintoihin liittyvät maat ovat vähemmän merkityksellisiä reuna-alueita laajemmasta kokonaisuudesta ja sietävät siten jonkin verran muutosta.

Toiminnalliset ja virkistysarvot

Leikkipuisto Ulvila on keskeisin toiminnallisesti ja virkistysarvokas kohde suunnittelualueella. Alueella on lisäksi kaksi hiekkakenttää, jotka ovat nykyisellään vähäisellä käytöllä. Talin golfkenttä ja liikuntapuisto tarjoavat kokonaisuuksina runsaasti mahdollisuuksia urheilun ja virkistykseen. Suunnittelualueen pohjoisreunan alueet ovat osa näitä kokonaisuuksia.

Nykyisellään melko hyvin verkostoitunut ja ympäristöön kytkeytyvä viher- ja virkistysreitistö edustaa myös alueen keskeisiä toiminnallisia arvoja.

Maisemalliset arvot

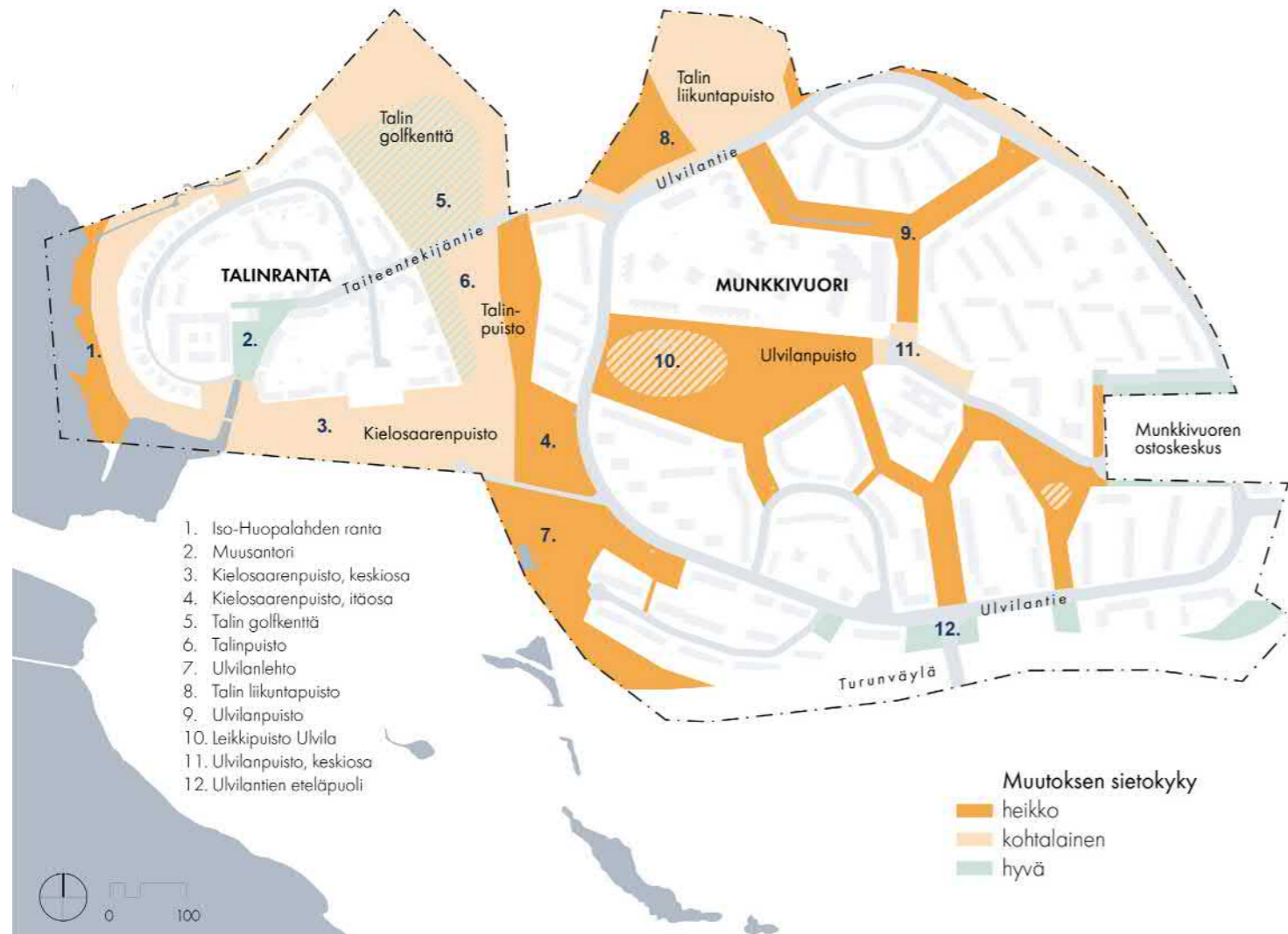
Talinrannan ja Munkkivuoren välissä säilynyt avonainen maisematila on tärkeä muistuma alueen historiasta. Talin kartanoa ympäröivät avoimet peltomaisemat, josta nykyiset Munkkivuoren ja Talinranta erottuivat puustoisina selänteinä.

Munkkivuoren asemakaavan kantavana maisemarakenteellisenä selkärangana on ollut metsäisille selänteille rakentaminen ja korttelirakennetta jäsentävän puiston verkostomaisuus sekä keskeisen toiminnallisen puistotilan sijoittuminen alaville maastonkohdille. Korttelialueiden ja puistojen rajalla on tyypillisesti säästynyt kookasta puustoa, jolla on merkittävä maisemakuvallista arvoa. Puistosakaroiden kasvillisuudella on myös maisemallista arvoa.

Arvojen keskittyminen

Alueen vaalittavien arvojen yhteenveto havainnollistaa nykyisten kulttuuriympäristöön, virkistykseen, maisemaan ja luontoon liittyvien arvojen painottumisen Munkkivuoren alueelle kokonaisuutena, Talinpuiston itäosaan sekä Talinrannan rantavyöhykkeelle (Kielosaarenpuistoon).

Kuva: Oheinen kaavio esittää yleispiirteisesti kolmiportaisella asteikolla Munkkivuoren ja Talinrannan selvitysalueen julkisten ulkotilojen sietokykyä muutokselle. Kaavio pohjautuu maastokäyntien, aikaisempien selvitysten ja muiden lähtötietojen perusteella laadittuun maisema-analyysiin, joka on esitelty tämän selvityksen ensimmäisessä osassa.

Osa-alueiden herkkyys muutokselle

1. Metsittynyt Iso-Huopalahdenranta sisältää runsaasti päällekkäisiä luontoarvoja (linnusto, lepakot, uhanalainen luontotyyppi), jotka heikentävät merkittävästi alueen sietokykyä muutokselle. Mahdolliset muutokset alueella (tulvasuojelu) tulee toteuttaa siten, ettei niistä koidu haittaa alueen luontoarvoille, ja maisemakuvan kannalta ratkaisujen tulee olla huolella harkittuja.

2. Muusantori on tullut peruskorjausvaiheeseen (arvioitu valmistuminen 2024). Nykyinen toriaukio on mittakaavaltaan varsin väljä suhteessa ympäröiviin rakennuksiin. Torilla on kaupunkirakenteellista merkitystä avoimena merelle aukeavana julkisena tilana ja asuinalueen toiminnallisena keskuksena. Nämä arvot tunnistaen tori sietää muutosta hyvin.

3. Kielosaarenpuisto on tärkeä etenkin ekologisena puustoisena liito-oravayhteytenä. Laajalla puistolla ja sen vaihtelevilla reiteillä on virkistysellistä ja maisemallista arvoa, ja se sietää muutosta kohtalaisesti nämä arvot huomioon ottaen.

4. Kielosaarenpuiston itäreunan luontoarvot (viitasammakko, arvokas luontotyyppi, liito-oravan ydinalue) tekevät alueesta heikosti muutosta kestävä.

5. Talin golfkentän maisema on osa Talin kartanoympäristön kulttuurihistoriallisesti merkittävää avoimena säilynyttä maisemaa. Harjoituskenttänä toimiva alue ei ole maisemallisesti kartanoympäristöä edustavimmillaan, ja alueen voidaan nähdä sietävän jonkin verran muutoksia.

6. Talinpuisto on herkkä muutoksille päällekkäisten arvojen (avoin maisematila, metsäisen rinteiden luontoarvot, virkistys) vuoksi. Alueelle kohdistuu yleiskaavan ohjaamana painetta täydennysrakentamiselle. Nykyiseen Talinrannan kaupunkirakenteeseen kytkeytyvä Talinpuiston läntinen reuna sietää parhaiten muutosta, kun taas itäreunan luontoarvot ja maisemallinen reunavyöhyke sietävät muutosta heikosti.

7. Kielosaarenpuiston kaakkoisosan (Ulvilanlehdon) metsäluontoon liittyvät arvot (liito-oravan ydinalueet, uhanalaiset luontotyypit) tekevät alueesta heikosti muutosta kestävä. Alueen halki kulkee keskeinen säilytettävä viher- ja virkistysyhteys selvitysalueen ja Munkkiniemen välillä.

8. Munkkivuoren pohjoispuolen hiekkakentän ympäristössä on niittyverkostoon liittyviä maisemallisia arvoja. Viereiset metsät ovat liito-oravan ydinaluetta. Nykyinen hiekkakenttä sietää muutosta kohtalaisesti; virkistyskäytön mahdollisuudet tulee varmistaa lähialueilla. Ympäröivät puustoiset alueet ja niityt kestävä muutosta heikosti.

9. Ulvilanpuisto on kokonaisuudessaan määritelty arvoympäristöksi alkuperäisen asemakaavan ja rakentamisaikaisen ominaispiirteiden säilyneisyyden vuoksi. Kortteleiden loimaan verkostomaisesti levittäytyvä puisto ja maisemakuvassa merkittävät puustoiset alueet sekä metsäisestä puustomaiseen vaihteleva kasvillisuus kestävä heikosti muutosta. Länsireunassa sijaitseva leikkipuisto on tullut peruskorjausikä.

10. Leikkipuiston merkittävin arvo on toiminnallisuudessa, ja puistoalueen voidaan nähdä kestävä jonkin verran muutosta. Keskeistä on alkuperäisen 1960-luvulla tehdyn suunnitelman mukaisen puustoisuuden säilyttäminen sekä leikkipuiston luonteva vaihtuminen metsäiseen Ulvilanpuiston keskiosaan. Ulvilantien katutilan vehreä, väljä ilme on keskeinen osa Ulvilanpuiston rajautumista kaupunkitilassa.

11. Ulvilanpuiston keskiosa on ilmeeltään jäsentymätön ja sietää kohtalaisesti muutosta. Muutoksissa tulee kunnioittaa puistokokonaisuuden verkostomaista luonnetta ja jatkuvuutta sekä vehreitä reunoja.

12. Ulvilantien ja Turunväylän väliset pienet puistoalueet sijoittuvat Munkkivuoren arvoympäristön laitamille eivätkä ole toiminnallisesti ja viherverkoston kannalta keskeisiä. Nämä alueet sietävät muutosta hyvin.

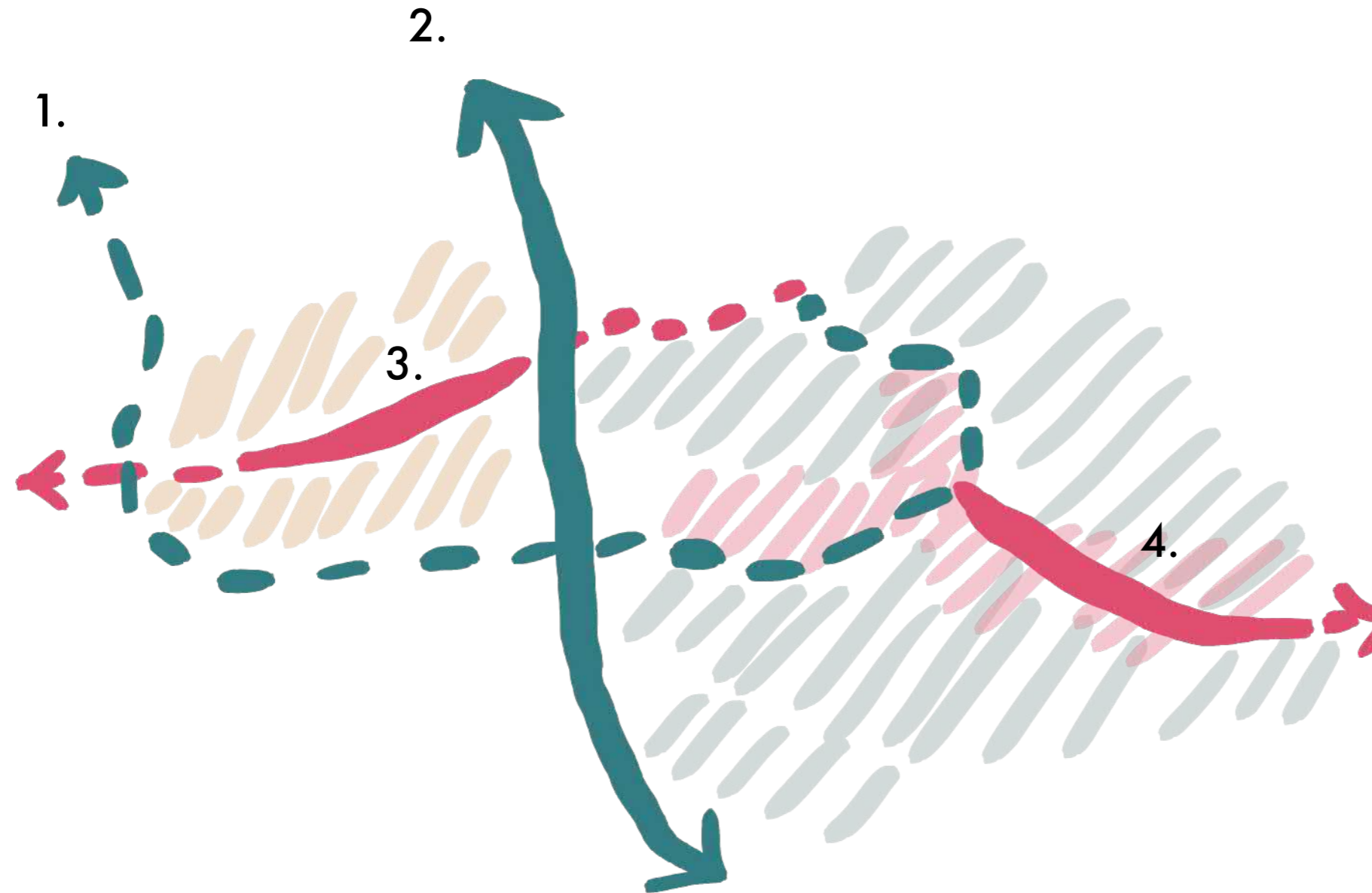

3

kehittämistavoitteet

*julkisten ulkotilojen kehittämistavoitteet
keskeiset viher- ja virkistysyhteydet
Talinpuisto
hulevesien hallinta*

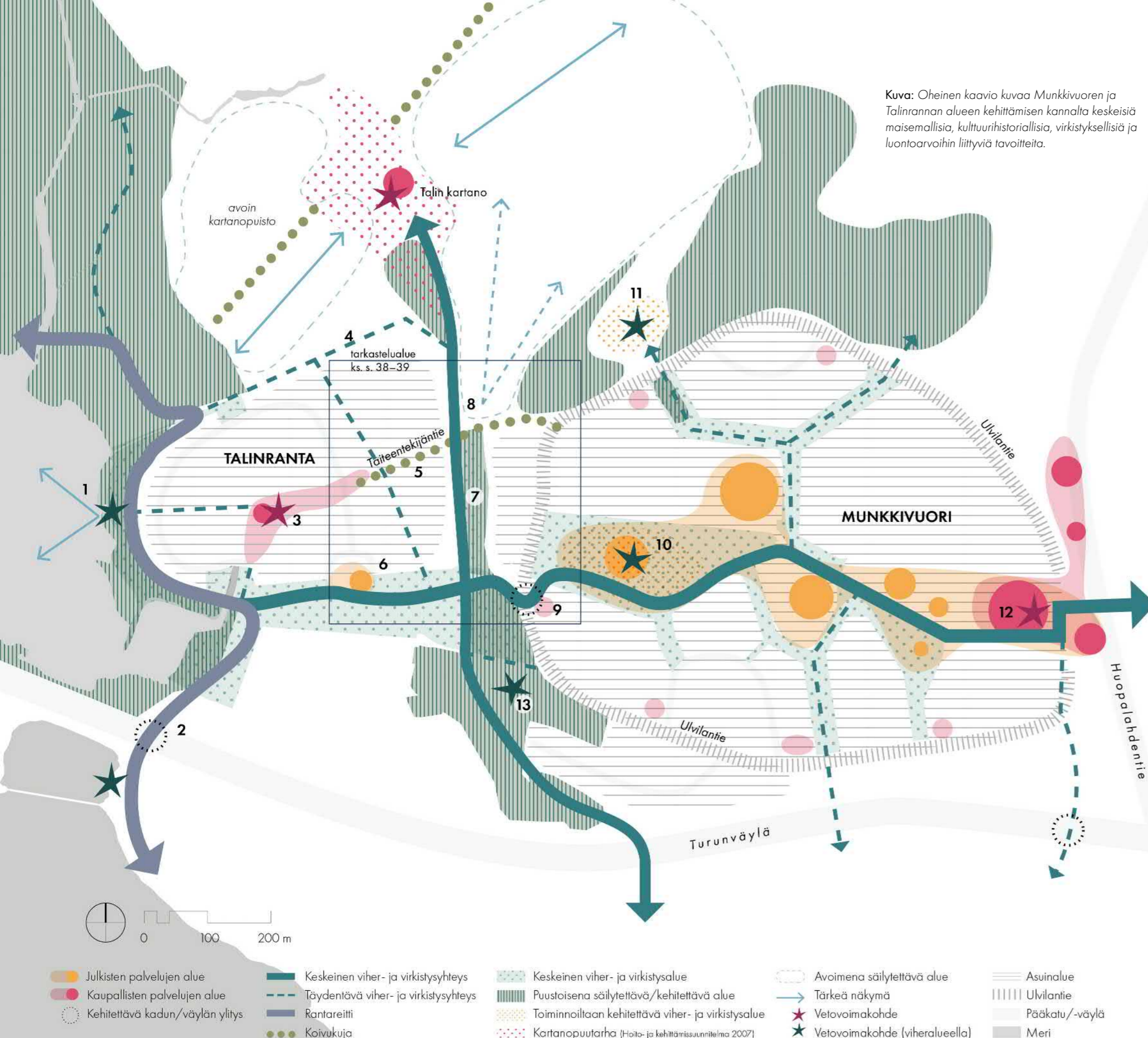

- 1 Keskeinen itä-länsisuuntainen viher- ja virkistysyhteys muodostaa viihtyisän, turvallisen jalankulun ja pyöräilyn reitin Talinrannan ja Munkkivuoren välillä Iso Huopalahden rannasta Kielosaarenpuiston ja Ulvilanpuiston kautta Munkkivuoren ostoskeskukselle.
- 2 Talinpuiston pohjois-eteläsuuntainen riittävän leveä pääviher- ja virkistysyhteys erottaa maisemallisesti täydentyvän Talinrannan ja Munkkivuoren alueet toisistaan.
- 3 Täydennysrakentamisen yhteydessä Talinrannan alueen palvelutarjonta kehittyy painottuen Muusantorin ympärille ja Taiteentekijäntien varteen.
- 4 Munkkivuoren keskusta kehittyy jalankulkupainotteiseksi alueeksi ja akseliksi, jonka varrella sijaitsevat keskeiset palvelurakennukset ja toiminnot.

JULKISTEN ULKOTILOJEN KEHITTÄMISTAVOITTEET

Kuva: Oheinen kaavio kuvaa Munkkivuoren ja Talinrannan alueen kehittämisen kannalta keskeisiä maisemallisia, kulttuurihistoriallisia, virkistysellisiä ja luontoarvoihin liittyviä tavoitteita.

- 1 Muusapolun päätettä kehitetään tärkeänä rantareitin kohtana, josta pääsee meren äärelle.
- 2 Iso Huopalahden rantaa kiertävä rantareitti katkeaa Turunväylän kohdalla. Jalankulun ja pyöräilyn silta tukisi yhtenäisen Helsingin rannat kattavan rantareitin muodostumista ja loisi porttimaisen maamerkin saavuttaessa Espoosta Helsinkiin.
- 3 Muusantori on nykyisellään tullut peruskorjausikänsä. Aukiomainen, kaupallisia palveluja ja torimaista kokoontumistilaa tarjoavan kaupunkitilan tarve Talinrannan asuinalueen keskuksena säilyy ja sitä kehitetään aiempaa tiiviimpänä ja vehreämpänä.
- 4 Talin kartanon ja meren välinen visuaalinen ja toiminnallinen yhteys on golfkentän perustamisen myötä katkenut. Alueen kehittäminen tarjoaa mahdollisuuden tämän yhteyden palauttamiseksi.
- 5 Taiteentekijäntien koivurivi on tunnistettava, vaalittava elementti Talinrannan ja Munkkivuoren välillä. Aihe linkittyy Talin kartanon historiallisiin koivukujiin.
- 6 Uusi päiväkotileikkipaikka
- 7 Talinrannan ja Munkkivuoren välinen puustoinen rinne säilyy ja tukee pohjois-eteläsuuntaista viher- ja virkistysyhteyttä.
- 8 Kartanoympäristöön liittyvät virkistysreiteiltä avautuvat keskeiset avoimet näkymät ovat osa alueen maisemallista historiaa ja ne pyritään säilyttämään.
- 9 Itä-länsisuuntaista viher- ja virkistysyhteyttä merenrannasta ja Munkkivuoren ostoskeskukselle kehitetään jalankulun ja pyöräilyn keskeisenä reittinä Talinrannan ja Munkkivuoren asuinalueiden halki. Poikittainen puistoreitti on viihtyisä, vihreä ja turvallinen yhteys, jonka varrelle sijoittuvat alueen keskeiset palvelut kuten koulut, päiväkodit, kirkko ja kaupat. Reitin ainoa epäjatkuvuuskohta on Ulvilantien kohdalla, missä kadun turvallinen ylitys ja yhteyden visuaalinen jatkuvuus ovat kehittämisen paikkoja.
- 10 Ulvilanpuiston länsisakaraa kehitetään puiston ja alueen julkisten ulkotilojen vehreänä toiminnallisena sydämenä. Leikkipuisto Ulvila on tullut peruskorjausikänsä, mikä mahdollistaa alueen rakenteiden ja toimintojen uudelleen jäsentelyä sekä päivittämistä nykypäivän tarpeisiin. Alkuperäisen, osin toteutumattoman puistosuunnitelman tilasommitelma voi toimia kehittämisen lähtökohtana.
- 11 Hiekkakenttä Ulvilantien pohjoispuolella on nykyisellään melko vähällä käytöllä. Kentän lähiliikuntaa ja urheilua tukevia toimintoja tulisi kehittää osana Talin liikuntapuiston virkistysaluekokonaisuutta.
- 12 Suunnitelma Munkkivuoren ostoskeskuksen kehittämiseksi on käynnissä. Ostoskeskus kehittyi alueen keskeisenä liike- ja palvelukeskittymänä sekä kohtauspaikkana.
- 13 Potentiaalinen sijainti näköalatornille/-tasanteelle metsäkukulan korkeimmalla kohdalla. Kulun ohjauksen keinoin välitetään metsämaaston kulumista.

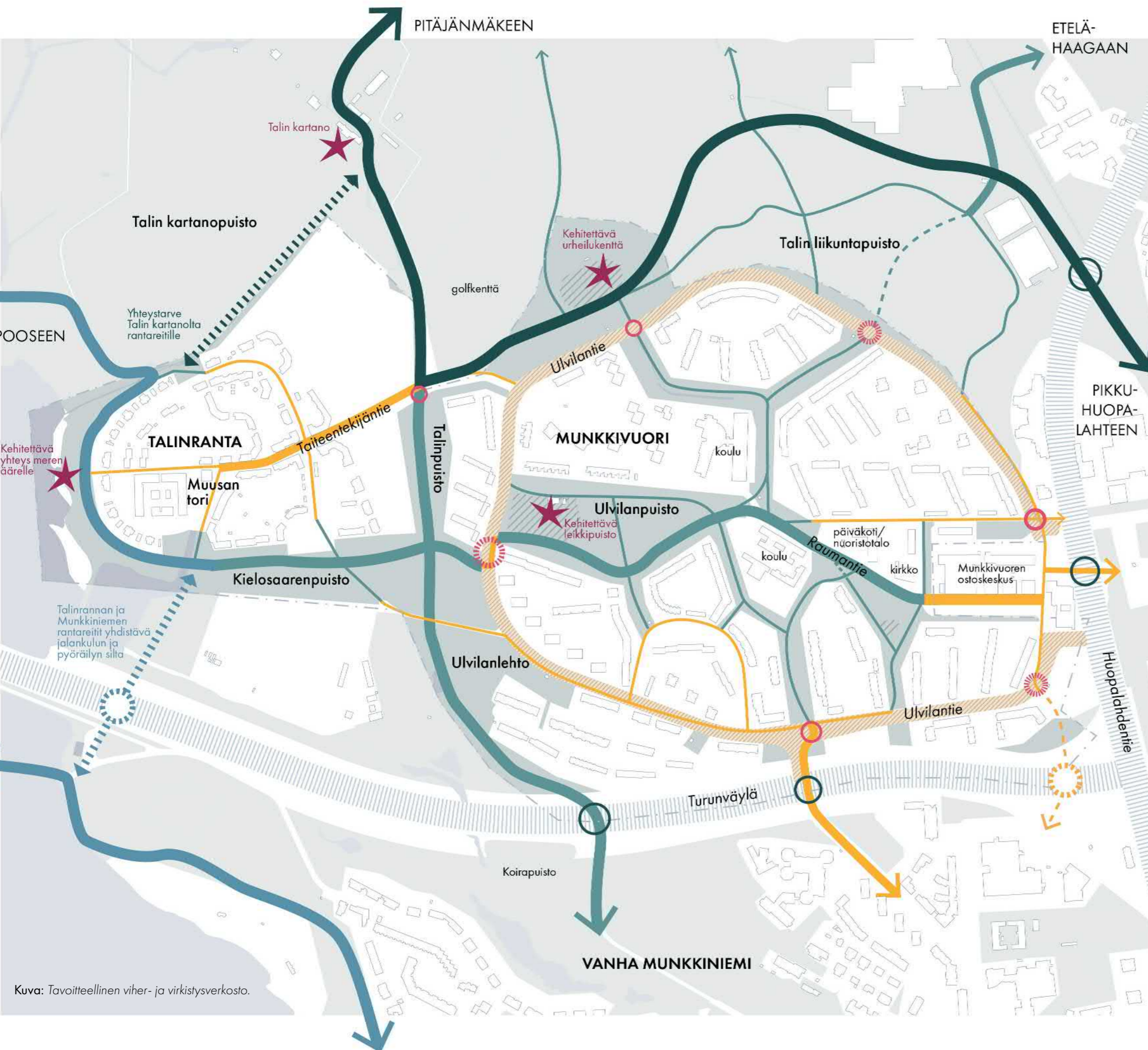
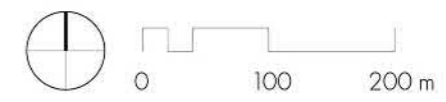
Viher- ja virkistysverkoston kehittämistavoitteet

Alueen viihtyisän ja toimivan viher- ja virkistysverkoston kannalta tärkeää on tunnistaa keskeiset ja vaalittavat yhteydet sekä keskeiset ja kehitettävät yhteystarpeet. Viher- ja virkistysalueiden luonnetta tulee jatkossa kehittää, luonnon monimuotoisuutta ja maisemakuvan ominaispiirteitä tukien.

Munkkivuoren ja Talinrannan asuinalueita luonnehtivat luonnon läheisyys sekä kattava viher- ja virkistysverkosto, jota pitkin alueen palvelut ja toiminnot ovat sujuvasti ja turvallisesti saavutettavissa jalan. Etenkin Munkkivuorella asuinalueen keskelle sakaramaisesti asettuva Ulvilanpuisto mahdollistaa kattavat yhteydet kortteleista puistoon ja julkisten virkistyspalvelujen äärelle. Munkkivuoren osalta keskeisimpiä kehittämisen paikkoja ovat Ulvilantien ylitykset ja virkistysreittien jatkuminen sekä liittyminen ympäröiviin viher- ja virkistysalueisiin. Talinrannassa viher- ja virkistysalueet kehystävät asuinalueita. Alueen etelä- ja länsipuolella Kielosaarenpuisto ja idässä Talinpuisto ovat keskeinen osa alueen viher- ja virkistysverkostoa.

Selvitysalueen keskeisimmät viher- ja virkistysyhteydet ovat Munkkivuoren ja Talinrannan välissä kulkeva pohjois-eteläsuuntainen ulkoilureitti sekä lännestä itään kulkeva poikittainen yhteys Iso Huopalahden rannasta Munkkivuoren ostoskeskukselle. Nämä yhteydet liittyvät myös laajemmin koko Helsingin kattavaan vihersormiverkostoon ja rantareittiin, jotka ovat osa Helsingin tavoitteellista viher- ja virkistysverkostoa (VISTRA).

- Vihersormen pääreitti (VISTRA)
- Rantareitti (VISTRA)
- Keskeinen yhteys (puistossa)
- Yhteys (puistossa)
- Keskeinen yhteys (katualueella)
- Yhteys (katualueella)
- Kehitettävä/uusi yhteys (puistossa/kadulla)
- Yhteystarve
- Yli- tai alikulku
- Keskeinen kadun ylitys
- Kehitettävä tai lisättävä kadun ylitys
- Vetovoimakohta

Kuva: Tavoitteellinen viher- ja virkistysverkosto.

Kuva: Tarkempi tarkastelualue, minne kohdistuu muuttuvan maankäytön painetta

Munkkivuoren ja Talinrannan viher- ja virkistysverkoston kehittämisen kannalta olennaista on yhtenäisen ja kattavan jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien muodostuminen alueen sisällä ja niiden sujuva liittyminen ympäröiviin alueisiin. Merkittävimmät kehittämisen paikat ovat Talinrannan alueella, jossa virkistysyhteydet eivät muodosta yhtä johdonmukaista ja kattavaa verkostoa kuin Munkkivuoressa.

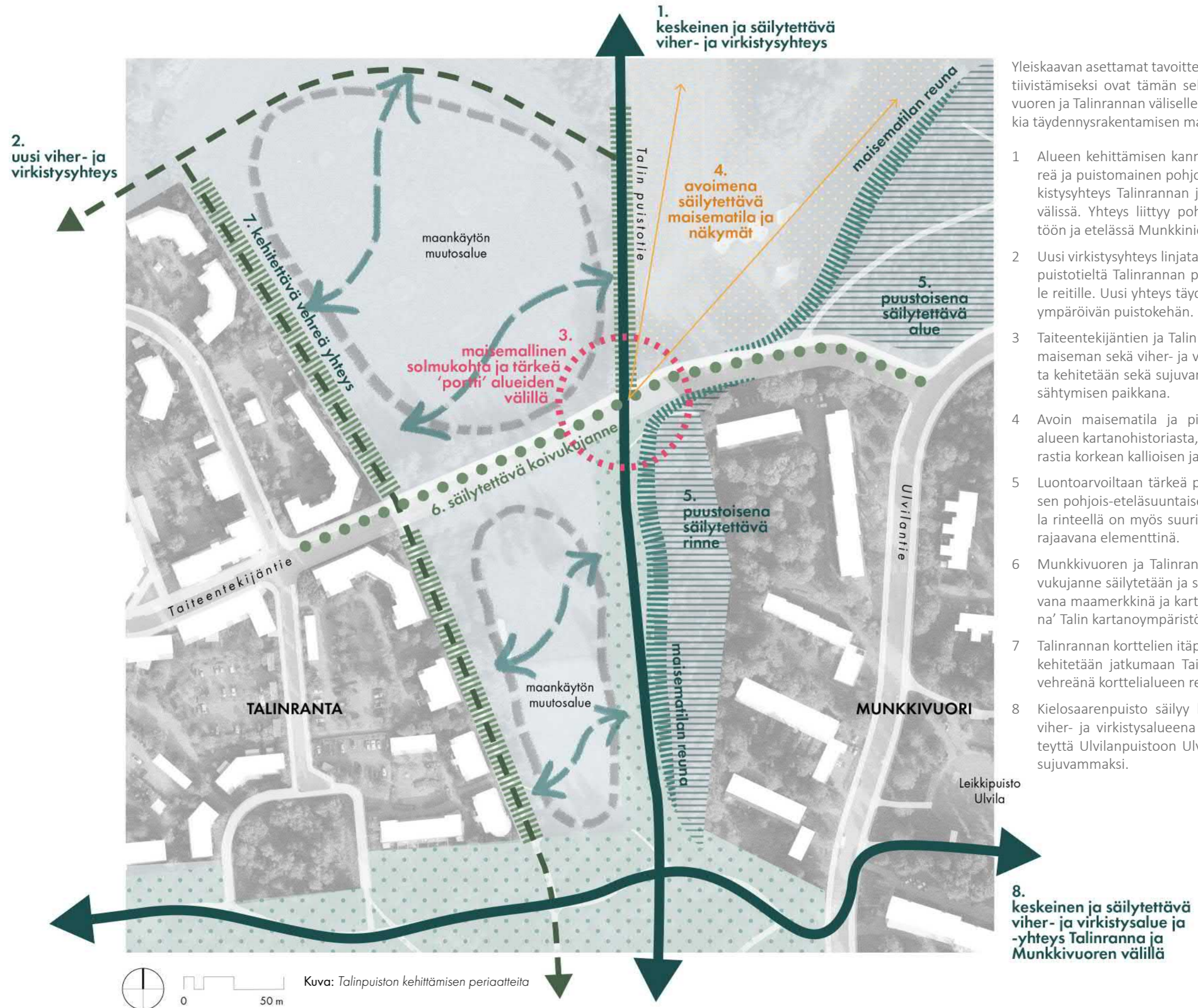
Talin kartanolta merelle aikoinaan johtanut visuaalinen ja toiminnallinen yhteys on viimeistään golfkentän perustamisen aikana katkennut, mikä heikentää Talinrannan ympäri kiertävän viheralueen käytettävyyttä. Alueen kehittäminen tarjoaa mahdollisuuden tämän yhteyden palauttamiseksi.

Helsingin rantareitti katkeaa Turunväylän kohdalla. Väylän ylittävä jalankulun ja pyöräilyn silta vähentäisi sen synnyttämää estevaikutusta ja loisi samalla porttiaiheen Espoosta Helsinkiin tultaessa.

Pyöräilyn tavoitteellista verkostoa alueella on tutkittu tarkemmin Munkkivuoren-Talinrannan suunnitteluperiaatteiden liikennoiosissa.

Seuraavilla sivuilla käsitellään tarkemmin kartan osoittamaa aluetta, jonne kohdistuu tulevaisuudessa erityisesti yleiskäytävän tavoitteista lähtöisin olevaa maankäyttöpainetta.

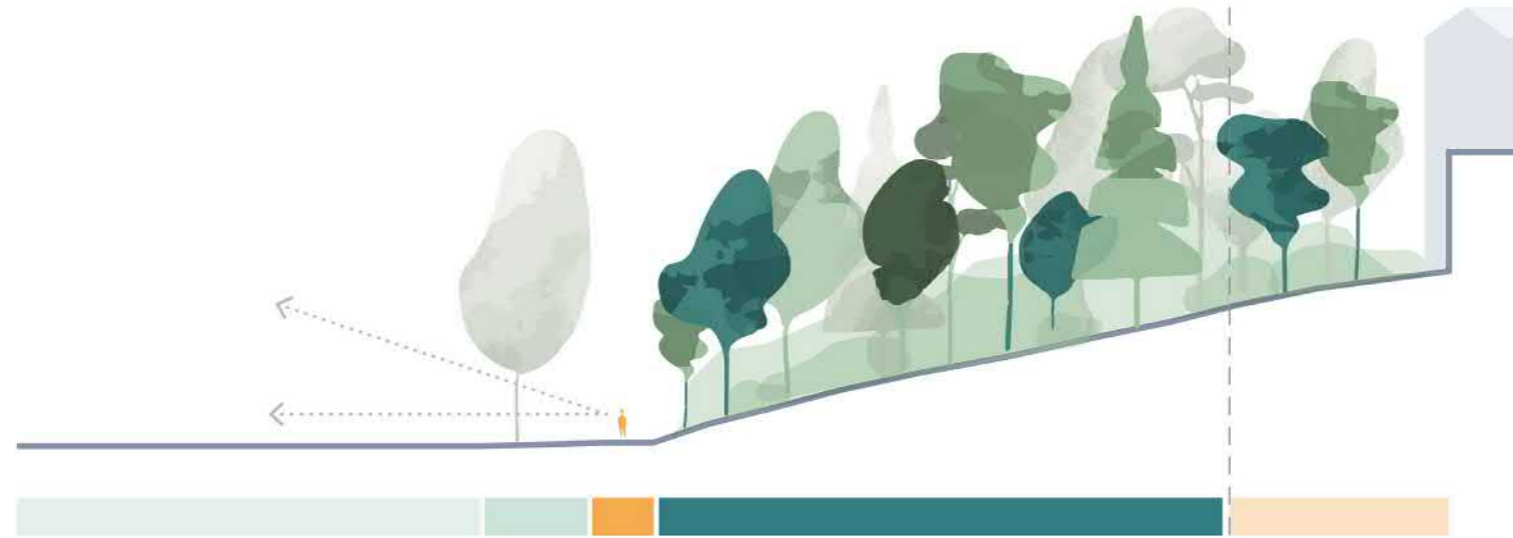

Yleiskaavan asettamat tavoitteet Helsingin kaupunkirakenteen tiivistämiseksi ovat tämän selvityksen lähtötietona. Munkkivuoren ja Talinrannan väliselle alueelle kohdistuu painetta tutkia täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.

- 1 Alueen kehittämisen kannalta keskeistä on säilyttää vehreä ja puustomainen pohjois-eteläsuuntainen viher- ja virkistysyhteys Talinrannan ja Munkkivuoren asuinalueiden välissä. Yhteys liittyy pohjoisessa Talin kartanoympäristöön ja etelässä Munkkiniemeen.
- 2 Uusi virkistysyhteys linjataan Talin kartanolle vievältä Talin puistotieltä Talinrannan pohjoispuolelta rantaa kiertävälle reitille. Uusi yhteys täydentää Talinrannan asuinalueita ympäröivän puistokehän.
- 3 Taiteentekijäntien ja Talin puistotien risteys on keskeinen maiseman sekä viher- ja virkistysreitistön solmukohta, jota kehitetään sekä sujuvan ohikulun että miellyttävän pysähtymisen paikkana.
- 4 Avoin maisematila ja pitkät näkymät ovat muistuma alueen kartanohistoriasta, ja ne luovat maisemallista kontrastia korkean kallioisen ja puustoisin selänteen rinnalla.
- 5 Luontoarvoiltaan tärkeä puustoinen yhteys säilyy keskeisen pohjois-eteläsuuntaisen reitin itäpuolella. Puustoisella rinteellä on myös suuri merkitys avointa maisematilaa rajaavana elementtinä.
- 6 Munkkivuoren ja Talinrannan asuinalueita yhdistävä koivukujanne säilytetään ja se toimii jatkossakin tunnistettavana maamerkinä ja kartanopuistoon viittaavana 'porttina' Talin kartanoympäristön suuntaan mentäessä.
- 7 Talinrannan korttelien itäpuolella kulkevaa puistokäytävää kehitetään jatkamaan Taiteentekijäntien pohjoispuolella vihreänä korttelialueen reunana.
- 8 Kielosaarenpuisto säilyy keskeisenä itä-länsisuuntaisena viher- ja virkistysalueena Talinpuiston eteläpuolella. Yhteyttä Ulvilanpuistoon Ulvilantien yli kehitetään nykyistä sujuvammaksi.

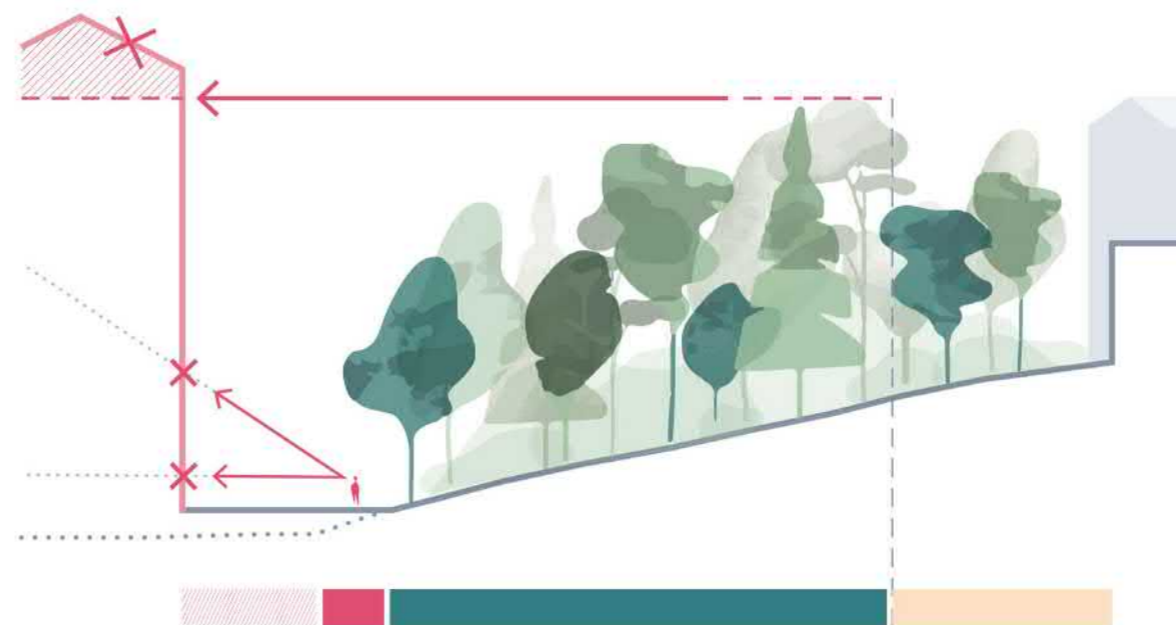
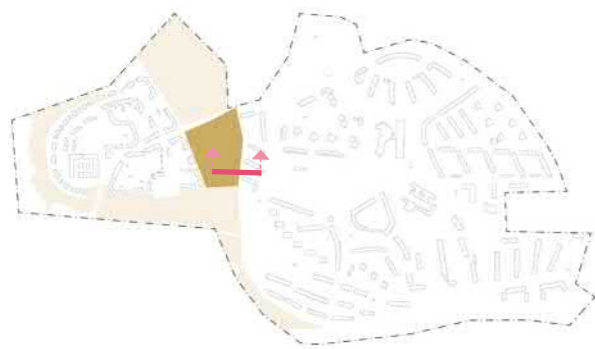
Nykytila

Puistokäytävä kulkee avoimen niittyrintaisen maisematilan ja puustoisin kallioselänteen välissä. Matalat rivitalorakennukset Munkkivuoren puolella selänteen laella ovat etenkin kesäaikaan lähes näkymättömissä.

Kehittäminen

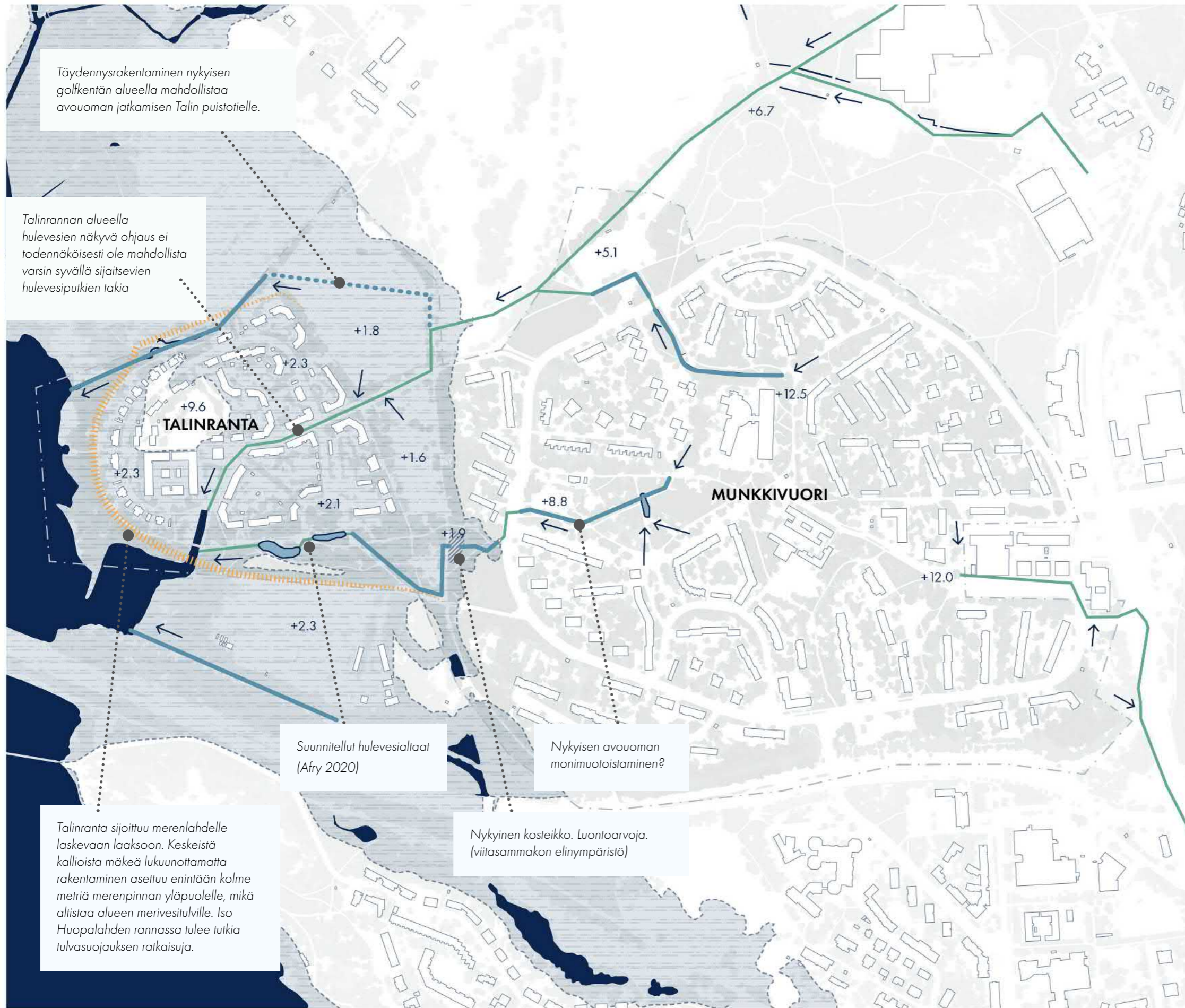
Uusi rakentaminen asettuu maisematalaan säilyttäen puistomaisen, puoliavoimen tilan metsäisen selänteen ja uusien rakennusten välillä. Korttelialue ja puiston reuna rakennetaan nykyistä maanpintaa korkeammalle (turvallinen rakentamiskorkeus +3.3 mmpy), mikä voi aiheuttaa hättävää vaikutuksia nykyisen puustoisin selänteen reunapuustoon. Metsäinen selänne säilyttää asemansa suurmaisemassa Munkkivuoren asuinalueen rajaa piirtävänä reunavyöhykkeenä.

Vältettäviä kehityssuuntia

Liian korkea, nykyisen puiston latvusten kanssa kilpaileva rakentaminen heikentää Munkkivuoren kulttuurihistoriallista roolia suurmaisemassa erottavana puustoisena selänteenä. Rakennusten tuominen lähelle puistokäytävää synnyttää varjoista ja takapihamaista maisematilaa, jolloin puistomaisuus heikentyy ja tärkeät näkymät eivät enää hahmotu avoimena.

Täydennysrakentaminen nykyisen golfkentän alueella mahdollistaa avouoman jatkamisen Talin puistotielle.

Talinrannan alueella hulevesien näkyvä ohjaus ei todennäköisesti ole mahdollista varsin syvällä sijaitsevien hulevesiputkien takia

Suunnitellut hulevesialtaat (Afy 2020)

Nykyisen avouoman monimuotoistaminen?

Talinranta sijoittuu merenlahdelle laskevaan laaksoon. Keskeistä kallioista mäkeä lukuunottamatta rakentaminen asettuu enintään kolme metriä merenpinnan yläpuolelle, mikä altistaa alueen merivesitulville. Iso Huopalahden rannassa tulee tutkia tulvasuojauksen ratkaisuja.

Nykyinen kosteikko. Luontoarvoja. (viitasammakon elinympäristö)

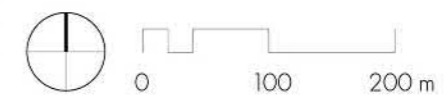
Hulevesien hallinnan periaatteita on käsitelty tarkemmin Talin liikuntapuiston hulevesien hallinnan yleissuunnitelmassa (Sitowise 2021) ja Munkkivuoren hulevesiselvityksessä (Sitowise 2020), jossa hallinnan mahdollisuuksia on tutkittu suhteessa alustaviin täydennysrakentamisen paikkoihin. Hulevesiselvitystä saattaa olla tarpeen päivittää täydennysrakentamisen paikkojen tarkentumisen myötä.

Puistoalueilla sijaitsevia avouomia on mahdollista vähäisesti laajentaa tarkemman suunnittelun pohjalta. Maisemakuvallisesti merkittävä puusto, kalliopaljastumat ja luontoarvot tulee säilyttää avouomia muokattaessa.

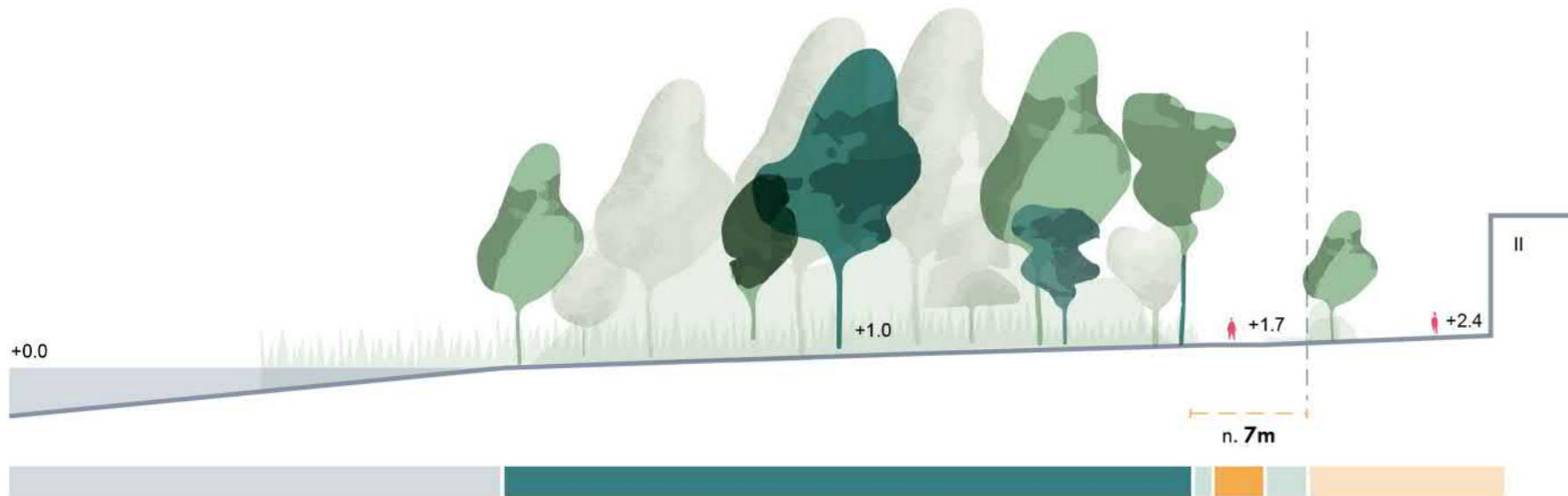
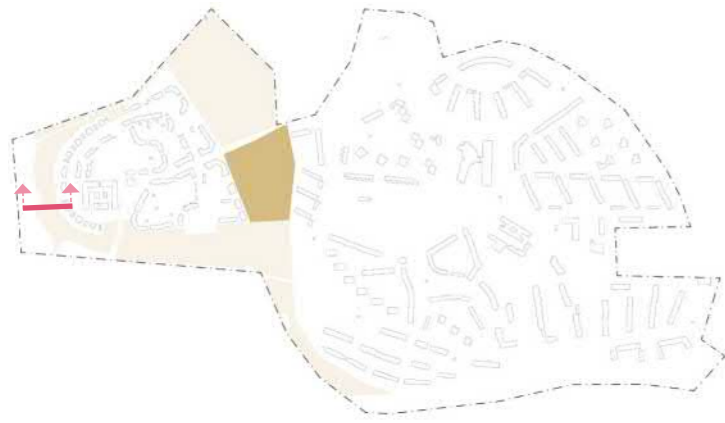
Talinrannan alueella hulevesien näkyvä ohjaus ei todennäköisesti ole mahdollista varsin syvällä sijaitsevien hulevesiputkien takia. Hulevesiä voidaan kuitenkin pienimuotoisesti hallita ja viivyttää läpäisevien pintamateriaalien avulla sekä katupuita istuttamalla, mikäli tila sallii. Nämä ratkaisut tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Merkkien selitys

- Avo-oja
- ⋯ Uusi avo-oja (viitteellinen)
- Hulevesiviemäri (pääreitti)
- Alue, jolle tutkitaan tulvasuojausta
- Alavat alueet, merivesitulvariski (< 3 mmpy)
- Suunniteltu hulevesiallas
- Kosteikko
- Hulevesien johtamissuunta (periaate)

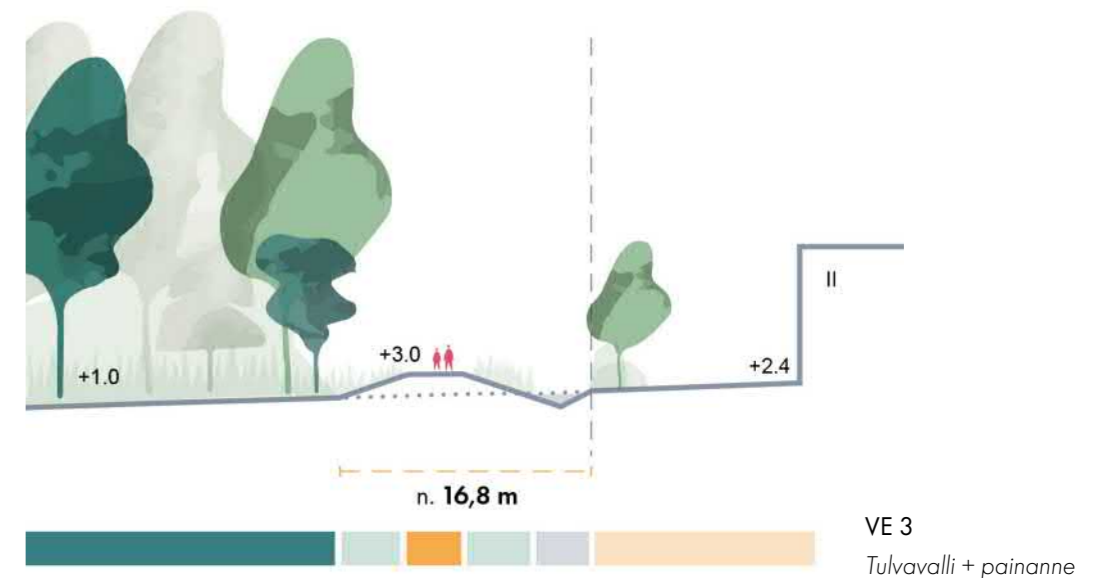
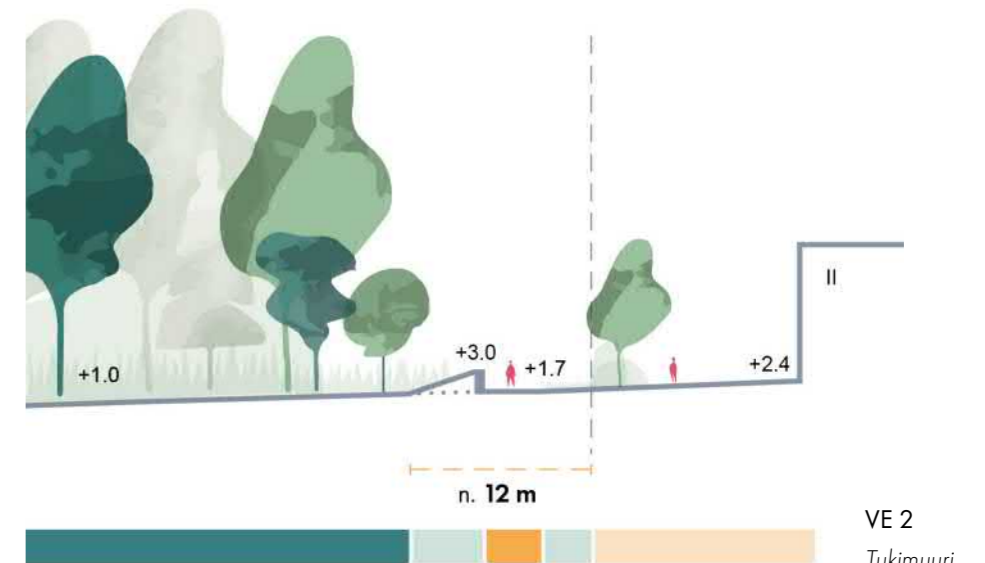
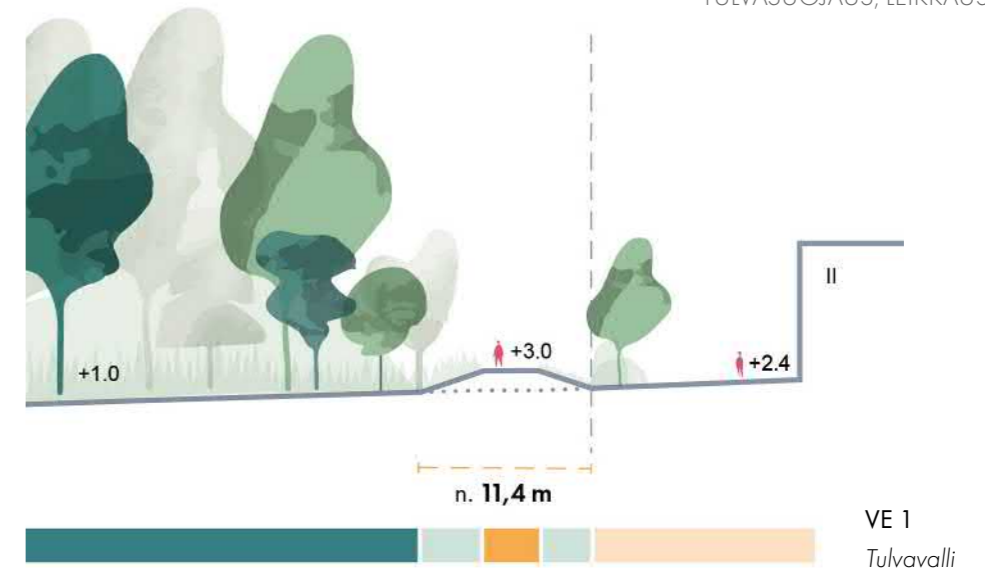
Nykytila

Kielosaarenpuiston laidalla Iso-Huopalahden rannalla sijaitsevat rakennukset on rakennettu noin +2,4 metriä merenpinnan yläpuolelle ja ovat siten alttiina merivesitulville. Talinrannan alue edellyttää tulvasuojauksen toteuttamista etenkin tulevaisuudessa meriveden pinnan noustessa.

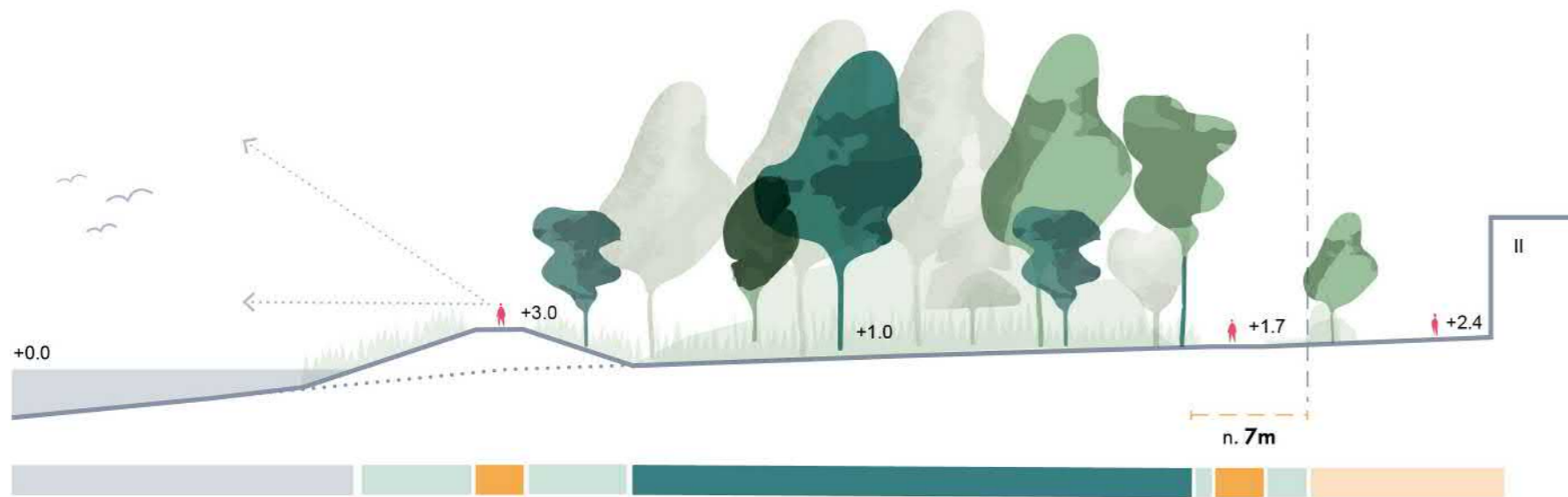
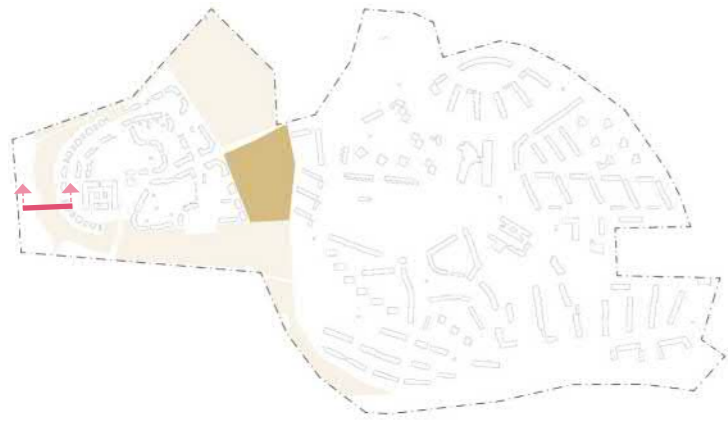
Kehittäminen

Iso-Huopalahden ranta on viime vuosikymmenien aikana metsittyä ja sinne on kehittynyt monipuolisia luontoarvoja. Tulvasuojaus tulee toteuttaa siten, että se aiheuttaa mahdollisimman vähän vaikutuksia olemille arvoille ja Kielosaarenpuisto säilyy sekä viihtyisän puustoisena alueena että alueellisena ekologisena virkistysyhteytenä.

Oheiset periaateleikkaukset esittävät erilaisia keinoja tulvasuojauksen toteuttamiseksi ja niiden yleispiirteisiä tilavaroja puistossa.

VE 4

Tulvavalli merenlahden puolella

Tulvavallin vaihtoehtoinen sijoittaminen merenlahden puolelle toisi uuden korotetun ulkoilureitin meren äärelle. Rannan puolelle rakentaminen tarkoittaisi merkittävää maatyttöä riittävään korkoon yltävän vallin aikaansaamiseksi. Ratkaisu olisi kustannusvaikutuksiltaan suurin esitetyistä periaatevaihtoehdoista.

Esimerkki merivesitulvilta suojaavasta tulvavallista.
(Vartiokylänlahti, kesä 2018)

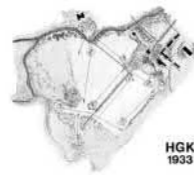
Ala-Heikkilä, Yrjö & Renkonen, Elina 2020: Talin liikuntapuiston itäosan yleissuunnitelma. Helsingin kaupunki.
 Asunto Oy Ulvilantie 29, historia. Verkkosivu: https://www.ulvilantie29.fi/?page_id=185 (viitattu 16.11.2022).
 Byman, Eeva & Ruokonen, Ria & Eeva Kotikoivu 2003: Talin kartano. Ympäristöhistoriallinen selvitys ja yleissuunnitelman tarkennus. Helsingin Kaupunkisuunnitteluvirasto.
 Elohaka, Eetu & Holstein, Markus & Sihvola, Eila 2010: Munkkiniemen aluesuunnitelma. Helsingin kaupungin rakennusvirasto, julkaisut 2010:11.
 Hautamäki, Ranja 2015: Kartanot kaupungissa. Helsingin kartanoympäristöjen kaupunkimaistuminen, säilyttäminen ja yhteensovittaminen kaupunkirakenteeseen. Aalto-yliopisto.
 Helsingin kaupunki 1954 (Väinö Tuukkanen, Olavi Terho). Asemakaava, joka käsittää osan 30. kaupunginosasta (Pohjois-Munkkiniemi). Asemakaava ja asemakaavaselostus (nro 3723).
 Helsingin kaupunki: Kaupunkikulttuuri ennen ja nyt - leikkikentät ja leikkipuistot. Verkkosivu: <https://historia.hel.fi/fi/ilmiot/kaupunkikulttuuri-ennen-ja-nyt/leikkikentat-ja-leikkipuistot> (viitattu 16.11.2022).
 Lavinen, Satu 2020: Munkkivuori. Täydennysrakentamisen kehittämisperiaatteet. Taustaselvitys. Luonnos 03/2022. Helsingin kaupunki.
 Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy 2007: Talin kartanon hoito- ja kehittämissuunnitelma. Helsingin kaupungin liikuntavirasto, julkaisusarja B/36.
 Miinalainen, Nita 2021: Kaupungin metsäpuutarha. Kasviyhdyntä hyödyntävä kehittämissuunnitelma Helsingin Ulvilanpuistoon. Aalto-yliopisto, diplomityö.
 Rönkä, Helena 1998: Talin luonto- ja maisemaselvitys. Helsinki
 Saresto, Sari; Salminen, Anne; Vierto, Mira, Ostari Lähiön sydän. Helsingin kaupunginmuseon tutkimuksia ja raportteja 2/2004. (siteerattu Schalin et al 2022: Länsi-Herttoniemen ominaispiirteet -selvityksessä)
 Tegel, Satu & al 2004: Talin kartanopuiston kasvillisuusinventointi. Helsingin kaupungin rakennusviraston katu- ja puisto-osasto.

KUVALÄHTEET

Mikkola, Erkki, 1935–1937. Kansatieteen kuvakokoelma, Museovirasto. <<https://www.finna.fi/Record/museovirasto.3CA56FB21143E24C605D288C56C538C6?imgid=1>>

Muut valokuvat: MASU Planning Oy

Hautamäki, Ranja 2015: Kartanot kaupungissa. Helsingin kaupunkiympäristöjen kaupunkimaistuminen, säilyttäminen ja yhteensovittaminen kaupunkirakenteeseen.

Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen Oy 2007: Talin kartanon hoito- ja kehittämissuunnitelma. Helsingin kaupungin liikuntavirasto, julkaisusarja B/36.

Uusi Suomi. <<https://puheenvuoro.uusisuomi.fi/kirsiomp/275579-malmin-alueella-liito-oravametsia-tuhottu-todella-torkeasti/>>

Kanerva, Teuvo, 1960–1969. Historian kuvakokoelma, Museovirasto. <<https://www.finna.fi/Record/museovirasto.E3784D15ECCE03F0F608E44FBF177A05>>

Latva, Jarmo. Viitasammakko. Suomen luonto 4/2013. <<https://suomenluonto.fi/uutiset/viikon-laji-salaperainen-pulputtaja/>>

Kanerva, Teuvo, 1973–1974. Historian kuvakokoelma, Museovirasto. <<https://www.finna.fi/Record/museovirasto.OFA68C4BBEEDBDE773FC23EBF2DDE05>>

MASU PLANNING

KÖYDENPUNOJANKATU 2 A E
00180 HELSINKI
+358 40 4848 106

STRUENSEEGADE 15, 1.TH.
DK-2200 COPENHAGEN N
+45 4261 0066

WWW.MASUPLANNING.COM